

ธาตุลงปัจจัย เป็นฐาน (base) สำหรับลงวิภัตติประกอบเป็นกิริยา

- พร้อมทั้งตัวอย่างกิริยาสำเร็จรูป และกิริยาที่ไม่ได้ประกอบด้วยวิธีการต่างๆ ไป ทั้งอาขยาดและกิตก์ เช่น กรณียปัจจัยที่ขึ้นต้นด้วย ต (ต ตวา ตพพ และปัจจัยกิริยานาม ตู) ให้ลง อิ อาคม จะแสดง ตัวอย่างเฉพาะ คนตวา คโต คนตพโพ คนตฺ ไม่แสดง คมิตวา คมิโต คมิตพโพ คมิตฺ เป็นต้น
- หลังเครื่องหมาย # คือกิริยาที่ใช้ธาตุเดียวกัน แต่เปลี่ยนรูปเล็กน้อย มีความหมายเหมือนๆ กัน หรือ ใกล้เคียงกันบ้าง

- รูปสำเร็จกิริยากิตก์ เป็นได้ ๓ ลิงค์ แสดงตัวอย่างเฉพาะบุงลิงค์ เช่น ชาโต ไม่แสดง ชาตา ชาตฺ เป็นต้น
- ฐานที่ลงท้ายด้วย อา เมื่อลงวิภัตติอาขยาด หรือปัจจัยกิตก์ ที่ขึ้นต้นด้วยสระ ให้ลง อา ด้วย
- อักษรย่อบางตัว: *อกมฺม.* = อกัมมธาตุ, *สกมฺม.* = สกัมมธาตุ
กัต. = กัตตุวาจก, *กัม.* = กัมมวาจก, *เหตุ.* *เหตุกัต.* = เหตุกัตตุวาจก, *เหตุกัม.* = เหตุกัมมวาจก

ยืน ตั้ง.....๒	ถาม ฟัง ได้ยิน เขียน.....๖	เหยียบ ทูบ ตี ฆ่า ทำร้าย เบียดเบียน.....๘	อยู่ อาศัย.....๑๑	บวช สึก.....๑๓
เดิน ไป-มา ถึง.....๒	ดู เห็น.....๖	ตัด เจาะ ทำลาย แดก เสื่อม.....๙	ฉาบ ทา เปื้อน ย้อม.....๑๑	จูบ กอด.....๑๓
เข้า ออก.....๓	แสดง.....๖	ขุด ไถ ไส.....๙	เผา ไหม้ ต้ม หุง สุก.....๑๑	ป่วย ไข้.....๑๓
นั่ง นอน.....๓	ปรากฏ.....๖	กด งอ.....๙	ชำระ กวาด ล้าง อาบ สะอาด บริสุทธิ์.....๑๑	ไอ จาม อาเจียน.....๑๓
หลับ ตื่น.....๓	ศึกษา เรียน.....๖	ครอบงำ กดขี่.....๙	เชื่อถือ เลื่อมใส ผ่องใส เศร้าหมอง.....๑๒	ปลูกลาด ท่วม คลุม.....๑๓
ตี๋ม กิน.....๓	แผ่ เปล่ง.....๗	สำเร็จ.....๙	รักษา ค้ำครอง เลี้ยง.....๑๒	ประกอบ จัดแจง ตระเตรียม.....๑๓
ทิว อิม.....๓	ข้าม ผ่าน ขึ้น ลง ตก.....๗	เจริญ สว่าง รุ่งเรือง มั่นคง.....๙	ชนะ แพ้.....๑๒	อื่นๆ.....๑๔
ทำ สร้าง.....๓	ลอย จม.....๗	กราบ ไหว้ บูชา นอบน้อม เคารพ.....๑๐	เล่น.....๑๒	
ประพศติ.....๔	นำไป นำมา นำออก.....๗	เกิด.....๑๐	แสวงหา.....๑๒	
พูด บอก กล่าว.....๔	ทิ้ง สละ ละ เว้น.....๗	มี เป็น.....๑๐	อาจ สามารถ กล้า กลัว.....๑๒	
เรียก เชิญ นิมนต์.....๔	ส่งไป.....๗	เป็น ตาย แก่.....๑๐	ซื้อ ขาย ติราคา.....๑๒	
ลา อำลา.....๔	รวม รวบรวม.....๗	เกลี้ย โปรย หว่าน กระจาย.....๑๐	ไหว สั่น.....๑๒	
ชม ยกย่อง ด่า ชม.....๔	ขอ.....๗	รด ราด เปียก แห้ง.....๑๐	เป็นไป หมุนไป.....๑๒	
โกรธ รัก ชอบ เกลียด รังเกียจ อาย.....๕	ให้ได้ ลัก.....๘	ห้าม ปิด กั้น บัง เปิด หนุนห่ม.....๑๑	กำหนด ระบุ.....๑๓	
ร้อง ร้องไห้ หัวเราะ ร่าเริง ยินดี.....๕	จับ รับ ถือ.....๘	สำรวจ ระวัง.....๑๑	สงบ สงัด หลีกเร้น.....๑๓	
ปรารภนา, ออยาก, ต้องการ.....๕	อนุเคราะห์ ช่วยเหลือ.....๘	ผูก ร้อย ติด.....๑๑	เพียร พยายาม สืบต่อ เกียจคร้าน.....๑๓	
คิด รู้ ระลึก นึก จำ พิจารณา สงสัย.....๕	ใส่เข้า เก็บ ถอน เอาออก.....๘	ประดับ ตกแต่ง.....๑๑	อดทน.....๑๓	
หลง ลืม.....๖	ดึง ลาก ดุด ชัก ยก.....๘	ปล่อย พัน.....๑๑	โกง หลอก ลวง.....๑๓	

ยีน ตั้ง

ฐา +อ = ฐา **ติฏฐา** (เทฆภาวะ) ตั้ง(อยุ), ยืน, หยุด, ดำรง *อกมม.*
[วัต. ฐาติ ติฏฐติ อັช. อภุฐาสี อภุฐัสสู (อ-) ภวิส. ฐสสตี ต. ฐีโต #อภุฐีโต (น-)]
 ฐ. ฐตฺวา ฐฺ. ฐาตุํ **(ณิ กบฺปฏฺฐายี ณฺว ภูมฺมฏฺฐโก อ มคฺคผลฏฺฐโร ฐมฺมฏฺฐโร ภูมฺมฏฺฐโร ปพฺพตฺตฏฺฐโร กบฺปฏฺฐโร ติ ฐีติ ฐฺ ฐานํ)**
 อุ-ฐา-หฺ +อ = **อุฏฐา-ฐห** ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น **[ปัญ. อุฏฺฐเหตี ต. อุฏฺฐีโต]**
 ฐ. อุฏฺฐาย **#** ฐ. ปฏฺฐาย **ป-ฐา** ใช้เป็นกิริยาวิเสสนะ แปลว่า ตั้งก่อน, จำเดิม
(ณิ อุฏฺฐายี ตฺ อุฏฺฐาตา ฐฺ อุฏฺฐานํ)
 อุ-ว-ฐา-หฺ +อ = **วฏฐา-ฐห** ลุกขึ้น, ตั้งขึ้น, ออก *[ฐ. วฏฺฐาย] (ยุ วฏฺฐานํ)*
 สํ-อุ-ฐา-หฺ +อ = **สมฏฐา-ฐห** ลุกขึ้นพร้อม, ตั้งขึ้นพร้อม *[ต. สมฏฺฐีโต ฐ. สมฏฺฐาย]*
 ปฏฺฐิ-อุ-ฐา-หฺ +อ = **ปจฺจฏฐา-ฐห** ลุกขึ้นเฉพาะ, ต้อนรับ *[ฐ. ปจฺจฏฺฐาย]*
 อุ-ฐา-หฺ +อ = **อุปฏฐา-ฐห** ตั้งขึ้น, ปรากฏ, ยืนใกล้, บำรุง, อุปฐาก
[วัต. อุปฏฺฐาเปติ เทตฺ. ต. อุปฏฺฐีโต ฐ. อุปฏฺฐิตฺตฺวา] (ณฺว อุปฏฺฐาโก คุลฺลานุปฏฺฐาโก สงฺฆุปฏฺฐาโก ฐฺ อุปฏฺฐานํ)
 ปติ-ฐา-หฺ +อ = **ปติฏฐา-ฐห** ตั้ง, ตั้งมั่น *[ฐ. ปติฏฺฐาย] (ณฺว ปติฏฺฐาปโก อ ปติฏฺฐา)*
 อธิ-ฐา-หฺ +อ = **อธิฏฐา-ฐห** ตั้ง, ตั้งมั่น, อธิษฐาน *[วัต. อธิฏฺฐาติ อธิฏฺฐีติ (แปลง อ เป็น เอ) ฐ. อธิฏฺฐาย] (ยุ อธิฏฺฐานํ)*
 สํ-ฐา-หฺ +อ = **สนฐา-ฐห** ตั้ง, ตั้งด้วยดี, ยืนดี (ไม่ล้ม)
 ฐฺป ฐป +ณณ = **ฐฺเป ฐเป** ตั้ง(ไว้), วาง, เก็บ *สภมม. [วัต. ฐฺปาเปติ เทตฺ. (ไม่วุทธิ)]*
 อุ-ฐฺป +ณณ = **อุปฏฐเป** เข้าไปตั้ง, บำรุง, อุปฐาก *สภมม.*
[วัต. อุปฏฺฐเปติ ฐ. อุปฏฺฐเปตฺวา]
 ป-ฐฺป +ณณ = **ปฏฐเป** เริ่มตั้ง, ตั้งก่อน
 อา-ธา +อ เอ = **อาเท อาท** ยกขึ้น, ตั้งขึ้น *[ต. อาหิโต]*
 สํ-อา-ธา +อ เอ = **สมาเท สมหาท** ยกขึ้น, ตั้งขึ้น, ตั้งมั่น, มั่นคง
[ต. สมหาทโต #สสุสมาทโต] (อิ สมหาทิ)
 ป-นิ-ธา +อ = **ปณิท** ตั้งมั่น, มั่นคง *[ต. ปณินฺโถ ฐ. ปณินฺทาย #อุปนิธาย]*
 นิ-ธา +อ เอ = **นิธ นินท** มอบให้, ฝากไว้, ฝัง, ตั้ง *[ต. นินฺโถ] (อิ นิธิ #สนนินฺธิ ฐฺ ธาตุนิธานํ)*

เดิน ไป-มา ถึง

กม +อ = กม **ก้าวไป, เดินไป [วัต. #อภิกกมตี]**
 กม +อ = **จกม** (เทฆภาวะ) จงกรม, ก้าวไป, เดินไป *(ยุ จกมณ)*
 อุ-ป-สํ-กม +อ = **อุปสํกม อุปสงกม** เข้าไปหา-พบ-ใกล้
 ปฏฺฐิ-กม +อ = **ปฏฺฐิกม** ก้าวกลับ, กลับ *[ต. ปฏฺฐิกกนฺโต]*
 นิ-ว-ตฺตฺ +อ = **นิวตต** กลับ *[ต. นีวตโต]*
 อิ +อ = **เอ** ไป, ถึง, เป็นไป, บรรลุ, รู้ *[ต. อิโต] (ณฺว สหายโก (สท-อิ-) อ สมปราโย (ส-ปร-))*
 อา-อิ +อ = **เอ** มา **[ปัญ. เอหิ เอถ] (ติ อิตี)**
 ป-อิ +อ = **ละไป, ตาย [ต. เปโต ฐ. เปจจ]**
 ป-ริ-อิ +อ = **ปเร** ไปในเบื้องหน้า, ไปข้างหน้า *[ต. ปเรโต] (ยุ ปรายโม)*
 วิ-อิ +อ = **ไปปราศ, ปราศจาก [ต. วิโต วิโต]**
 อติ-อิ +อ = **อจเจ-จย** เป็นไปล่วง, ล่วงไป, ก้าวล่วง *[ต. อตีโต ฐ. อติจจ] (อ อจจโย)*
 อ-ป-อิ +อ = **อเป** หลีกไป, พ้นไป, ไปปราศ **[ปัญ. อเปหิ ต. อเปโต]**
 อุ-ป-อิ +อ = **อุเป** เข้าถึง *[ต. อุเปโต]*
 อ-ภิ-สํ-อิ +อ = **อภิสเม** ถึงพร้อมยิ่ง, บรรลุ, ใต้ *[ฐ. อภิสเมจจ] (อ อภิสเมโย)*
 สํ-อิ +อ = **ถึงพร้อม, พิจารณา [ต. สเมจจ]**
 ปฏฺฐิ-อิ +อ = **อาศัย [ต. ปฏฺฐิจจ]**
 อ-ว-อิ +อ = **ลงไป, หยั่งลง [ต. อเวจจ]**
 อ-นุ-อิ +อ = **อเนว** อาศัย, เป็นไปตาม *[ต. อนฺวาย]*
 อ-นุ-พ-นธ +อ = **อนุพนธ** ตาม, ติดตาม
 ยา +อ ย = **ยา ยาย** ไป, เป็นไป; ถึง, บรรลุ **(อ วโย ฐฺ ยานํ)**
 เอธ +อ = **เอธ** หยั่งลง, ถึง, เจริญ, ได้, ประสบ
 คม +อ = **คม คจจ** ไป (สู่) *อกมม., ถึง (ซึ่ง) สภมม. [วัต. คมตี คเมตี คจจเร; คมียตี คมียตี คมียยตี คมมตี คมมเต คจจยยตี คจจยเต กัม. ्हีย. คม อคา คมา อคมา อคจฺจนา อັช. อคณฺณิ อคมาสิ อคมํสู อคมาสุ อคมหา อคมฺมุหา คมิมหา คมิมหา กาล. คจจิสส อจจจิสสา; อັນต. คจจํ ตّف. คนตพฺโพ ต. คโต ฐ. คนตฺวา ฐฺ. คนตุ]*

(กวิ อุโรโค ภูชโค ตฺรโค วิหโค นโค ณิ ปารคามิ ทุกฺชนโรธคามินิ ตฺว คมิตา คนตา ฐฺ ปารคฺว อนตฺตฺว อทฺตฺว ณฺย คมโม อ สงคโม ณ คามโ มาตฺตฺวาโม ติ คติ ทุกคฺติ สฺคฺติ ฐฺ คมนํ อุกฺคมนํ ปจฺจुकฺคมนํ สุริยตฺถงคฺคมนโน สุริยुकฺคมนโน อรฺณुकฺคมนํ อิก คมิโก)
 อา-ค-ม +อ = **อาคจจ** มา, กลับมา **[ปัญ. (กาล) อาคเมหิ เทตฺ. (ไม่วุทธิ) ्हีย. อจจคฺมา อ-อา-ค-ม (อา>อิ-ย>ช>จ ซ้อน จ) ฐ. อาคมฺม และเป็นกิริยาวิเสสนะ แปลว่า เพราะอาศัย] (ยุ อาคมนํ)**
 อติ-ค-ม +อ = **(เป็น)ไปล่วง [्हีย. อจจคฺวา ติ>ตฺย>จจ #อุปจจคฺวา]**
 อธิ-ค-ม +อ = **อธิคจจ** บรรลุ, ตรีสรู้, ถึงทัพบ, ได้, ประสบ, เร็ว
[วัต. อธิคเต (ลบ ม) ्हีย. อชฺฉคฺวา (ลบ ม) อັช. อชฺฉคฺวา (อิ ลบ ม) ต. อธิคโต]
 วิ-ค-ม +อ = **วิกจจ** ไปปราศ, ปราศจาก *[ต. วิคโต]*
 ปฏฺฐิ-อา-ค-ม +อ = **ปจฺจจากจจ** กลับมา **[อັช. ปจฺจจากมิ]**
 อ-ป-ค-ม +อ = **อปคจจ** หลีกไป **[อັช. อปคณฺณิ]**
 อุ-ป-ค-ม +อ = **อุปคจจ** เข้าไปใกล้, เข้าถึง *[ต. อุปคมณ]*
 สํ-อา-ค-ม +อ = **สมาคจจ** มาพร้อมกัน, มารวมกัน, ประชุม *[ต. สมากนตฺวา] (อ สมากโม)*
 สํ-นิ-ป-ต +อ = **สนนิปต** ประชุม
 สํ-นิ-ส-ท +อ = **สนนีสท** ประชุม *[ต. สนนินฺทโน]*
 ชญ +อ = **ชญ** รวม, ประชุม
 ปท +ย = **ปชช** ไป, ถึง, บรรลุ, ต้อง *[ต. ปตฺโต ฐ. ปตฺวา ฐฺ. ปตฺตุ] (ณ ปาโท)*
 ปฏฺฐิ-ป-ท +ย = **ปฏฺฐิปชช** ไป, เดินไป, ดำเนินไป, ปฏิบัติ, ประณินบัติ *[ต. ปฏฺฐิปนโน] (อ ปฏิปทา)*
 อา-ป-ท +ย = **อาปชช** ถึง, ต้อง *(อาปติ, โทษ) [ต. อาปนโน] (ติ อาปตฺติ #สมापตฺติ)*
 ป-อ-ป +อุณฺา = **ปาปฺณมา** ถึง, บรรลุ, ใต้รับ *[วัต. ปาเปติ เทตฺ. อັช. ปาปฺณนิ #สมปาปฺณนิ ภวิส. ปาเปสฺสติ เทตฺ. ต. ปตฺโต; ปาปีโต เทตฺกัม. ฐ. ปตฺวา ฐฺ. ปตฺตุ]*
 จร +อ = **จร** เทียวไป **[อັช. อจริ อจาริ] (ณฺว วนจโร วนจโร ปริจารโก-ริกา อ โคจโร เอกจโร อนตฺลิกฺขจโร ณ ภิกฺขจโร ฐฺ จรณ)**
 ธาว +อ = **ธาว** วิ่ง

ชฺ	+อ	= ชว	ไปเร็ว (<i>ฉฺ สิมชโว</i>)
ป-ชฺ	+อ	= ปชฺ	วิ่งไป, แล่นไป, ไหลไป [<i>ต. ปชฺชโต</i>]
ปลาย	+อ	= ปลาย	หนีไป [<i>ต. ปลาโต; ปลาปีโต เหตุกัม.</i> <i>ต. ปลาเปตวา เหตุ. (ไม่ทุกข์)</i>]
ป-อิ	+อ	= ปาย	หนีไป, หลีกไป [<i>อชฺ. ปายิ ปายาลิ</i>]

เข้า ออก

ป-วิส	+อ	= ปวิส	เข้าไป [<i>วัต. ปเวเสติ เหตุ. อชฺ. ปาวิลิ</i> <i>ป-อา-อ-วิส ได้เข้าไปแล้ว ต. ปวิฐฐฺ ฐ. ปวิสส; ปเวเสตวา เหตุ.</i>]
นิ-วิส	+อ	= นิวิส	ตั้งลง, มุ่งหมาย?; เข้าไปอยู่ [<i>สัต. นิเวสเย เหตุ. ยุ อาคม ต. นิวิฐฐฺ (ยุ นิเวสน)</i>]
นิ-กม	+อ	= นิกม	ออกไป [<i>อนต. นิกขมนโต ต. นิกขนโต</i> <i>ต. นิกขมม] (ฉฺ เนกขम्मํ ยุ นิกขम्म)</i>]
ป-กม	+อ	= ปกม	หลีกไป; ก้าวไปข้างหน้า, ตะเกียกตะกาย [<i>อชฺ. ปกมมิ ปกคามิ อนต. ปกมมนโต ต. ปกกนโต (ยุ ปกกม)</i>]

นั่ง นอน

นิ-สท	+อ	= นิสฺท	นั่ง [<i>ต. นิสฺนโน ฐ. นิสฺชช] (ฉฺ นิสฺทโก</i> <i>ฉฺ นิสฺชชช ยุ นิสฺท)</i>]
สฺ-นิ-สท	+อ	= สนนิสฺท	นั่งสงบ ไม่เคียดแค้น [<i>ต. สนนิลฺนโน</i>]
อุป-นิ-สท	+อ	= อุปนิสฺท	นั่งใกล้ [<i>ต. อุปนิลฺนโน</i>]
อาส	+อ	= อาส อจฺจ	นั่ง, พัก, อยู่; เข้าไป; หวัง [<i>วัต. อจฺจาเปติ</i> <i>อจฺจาปยติ เหตุ. อาณ. อาสิโน] (ยุ อาสน)</i>]
อุป-อาส	+อ	= อุปาส	นั่งใกล้ (<i>ฉฺ อุปาสโก</i>)
ปริ-ย-อุป-อาส	+อ	= ปริยุปาส	นั่งใกล้
ลี	+อ	= เส สย	นอน [<i>ต. สยิตวา อาณ. สยาโน</i> <i>(ฉฺ มลฺลสยํ สมปริวตฺตสยํ อ อนฺลโย ยุ สยํ เสน)</i>]
นิ-ลี	+อ	=	อาศัย [<i>ต. นิสฺลิต อาศัยแล้ว (ซึ่ง) ฐ. นิสฺลย</i> <i>(อ นิสฺลโย #อาสโย)</i>]
อา-ลี	+อ	= อาสสย	อาศัย, เนื่องจากอยู่ (<i>อ อาสฺลโย</i>)

นิ-ปท	+ย	= นิปชฺ	นอน, หมอบ [<i>ต. นิปฺโน] (ฉฺ นิปชฺชา)</i>
กลับ ตื่น			
สุป	+อ	= สุป	กลับ [<i>ต. สุตโต] (ยุ สุปฺนิ สุปฺนิ)</i>
นิ-ทา	+ย	= นิททาย	กลับ (<i>ต. นิททายิตา ยุ นิททายนํ อ นิททา</i>)
นิททา	ศัพท์ +อา	= นิททาย	กลับ, ประพศิตกลับ (<i>บาลีไวยากรณ์</i>)
ป-พุธ	+ย	= ปพุชฌ	ตื่น [<i>ต. ปพุทฺโธ] (ต. ปพุธเตวา เหตุ.)</i>
ชาคร	+โอ	= ชาครโ	ตื่น (<i>อ ชาครโ</i>)
ชคค	+อ	= ชคค	ตื่น
วิชี	+อ ย	= วิช เวช วิชช	สลด, สั่งเวช; กลัว; หวั่นไหว (<i>ฉฺ #สฺเวโค</i> <i>ธมฺสฺเวโค</i>)

ตี้ม กิน

ปา	+อ	= ปา ปิว	ตี้ม; รักษา; บริโภค; ให้ตี้ม; ถึง [<i>วัต. ปายติ เหตุ.</i> <i>ต. ปีโต ฐ. ปีตวา; ปายตวา เหตุ. ตฺ. ปาตุํ ปีวตุ]</i> (<i>ฉฺ มชฺชปายิ ธนปายิ</i> <i>ฉฺ ปายโก ชีรปโก อ ปาทโป กจฺจโป ฉ โคโป ตี ปีติ ปติ ยุ ปาน)</i>]
ปา	+ส	= ปิวาส	ปรารถนาจะตี้ม, ออยากตี้ม, กระทบน้ำ [<i>ต. ปีปาลีโต] (อ ปีปาสา)</i>]
ภุช	+อ	= ภุช	กิน, บริโภค [<i>อนิย. โภชนิโย ภวิส. โภกฺชติ</i> <i>ต. ภุตโต ฐ. ภุตวา] (ฉฺ โภคิ กามโภคิ ฉฺ ความโภชโก ฉฺ โภคโค</i> <i>ฉฺ โภโค ปาฏิโภโค ตี ภุตติ ยุ โภชนํ ภุชช)</i>]
ภุช	+ช	= พุภุช	ปรารถนาจะกิน, ออยากกิน, หิว
ฆส	+ฉ	= ชฆจฺจ	ปรารถนาจะกิน, ออยากกิน, หิว (<i>อ ชฆจฺจ</i>)
ฆส	+อ	= ฆส	กิน, บริโภค (<i>ฉฺ ฆาส)</i>]
ภกข	+เอ	= ภกฺเข	กิน (<i>อ ภกฺขา</i>)
อส	+อ	= อส	กิน (<i>ฉฺ อาโส ปาตฺราโส สายมาโส</i>)
อท	+อ	= อท	กิน; รักษา [<i>ต. อนนํ - ของกิน ข้าว ฯลฯ]</i> <i>(ฉฺ วิฆาสาโท (วิฆาส-))</i>
ปริ-ภุช	+อ	= ปริภุช	บริโภค; กิน, ใช้สอย [<i>ต. ปริภุตโต]</i>
ปริ-หฺร	+อ	= ปริหฺร	บริโภค-ใช้สอย เป็นประจำ, บริหาร, รักษา,

ทํส	ทํส +อ	= ทํส	ทํส	กัด [<i>ต. ทฏฺฐฺ ทฏฺฐฺ</i>]
ชาท	+อ	= ชาท	กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน [<i>อนิย. ชาทนิย] (ฉฺ ชช)</i>]	
เข	+อ	= ขาย	กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน; เป็นอยู่, ปรากฏ	
อชฺ-โอ-หฺร	+อ	= อชฺโฆหฺร	กลืน	
คล	+อ	= คล	กิน, กลืนกิน; หล่น; เคลื่อน	
คิล	+อ	= คิล	กิน, กลืนกิน	
ลพ	+อ	= ลพ	แลบลิ้น, เลี้ย	
นิ-ลพ	+ณ?	= นิลลาพ	เลี้ย, แลบลิ้น (<i>ชิวํ นิลลาพตฺวา</i>)	

หิว อิ่ม

ฉา	+อ	= ฉา ฉ	หิว, หิวข้าว, หิวน้ำ [<i>ต. ฉาโต</i>]
ติส	+อ	= ติส	อิ่ม, เอบอิ่ม, ยินดี [<i>ต. ติตโต</i>]
ติป	+ย	= ติป	อิ่ม, เอบอิ่ม [<i>ต. ติตโต] (ตี ติตติ)</i>]
ตป	+อ ฉณ ฉย	= ตป	อิ่ม, เอบอิ่ม, พอใจ; แสดง
ตป	+อ ย ฉณ ฉย	= ตป	อิ่ม, เอบอิ่ม; เร่าร้อน [<i>วัต. #สนตปติ</i>]

ทำ สร้าง

กร	+โอ	= กโร	ทำ [<i>วัต. กุพฺพติ กุรุติ กุรุเต ปัย. กรสสุ</i> <i>สัต. เกร เกรถ การเย กุพฺพเพถ กุรุพฺพเพถ หีย. อกา อกมฺห อชฺ. กริ อกริ</i> <i>อกาลิ อกฺสู อกตฺถ อกาลิ ภวิส. กาทฺติ กาทฺติ กาทฺมิ กาล. อกริสฺส]</i> <i>[กรียติ กรียติ กรียเต กรียเต กรียติ กรียติ กรียเต กรียเต กัม.]</i> <i>[อนิย. กรณีย ตัพ. กา-กตตพฺโธ อันต. กโรนโต กรฺ มาน. กุรฺมาโน อาณ. กราโน</i> <i>ต. กโต #อกโต (น-กร); การิโต เหตุกัม. ฐ. กตฺวา ตฺ. กาทฺ กตฺตุ]</i> <i>(กริ อนตฺโก ภาติโก ฉฺ พรหมจารี ปญฺญการี ปมตฺตจารี มาลาการี</i> <i>สาตฺตจการี ฉฺ การโก การิกา อนตฺถการโก ชาลการิกา วตฺตปปฏิวต</i> <i>ตการโก การาปโก ตฺ กตฺตา ชฺ ทุกฺกโร อีสฺกฺกโร ฉฺ การิโย อ หิตฺกฺกโร</i> <i>เวยฺยาวจฺจโร ทีปฺกโร ฉฺ กโร กมฺมการโร กุมฺมการโร มาลาการโร มณิการโร</i> <i>สุวณฺณการโร อุกฺกาโร อุปกาโร สงฺขาโร อภิสฺงฺขาโร ปริกฺขาโร ปุเรกฺขาโร</i> <i>ตี วิกฺติ ยุ กรณํ การณํ การานํ กรณ)</i>]
----	-----	-------	--

กร + ยิริ = กยิริ ทำ [วัด. กยิริติ สัต. กยิรา เอยฺยา>อา กยิราถ เถถ>อาถ]
 วิ-อา-กร + โอ = พยากโร ทำให้แจ้ง, พยากกรรม [ต. พยากโต] (ยุ วุยกกรรม)
 อาวิ-กร + โอ = อาวิกโร ทำให้แจ้ง [ต. อาวิกตวา #สจฺจนิกตวา]
 มาป + ฌณฺย = มาเป-ปย สร้าง, ก่อสร้าง, เนรมิต [#วัด. อติมาเปติ] (เป็น เทพ. บ้าง)

ประพฤติ

จร + อ = จร ประพฤติ [#วัด. อาจรติ ต. สฺจฺจินฺโณ อาจฺจินฺโณ]
 (ณฺย จริยา ธมฺมจริยา อาจฺริโย)

อธิ-อา-จร + อ = อฆณาจร ประพฤติผิด, ล้วงเกิน, ละเมิด
 อติ-กม + อ เอ = อติกกม-กเม ก้าวล่วง, ล้วงละเมิด, ล้วงเกิน, เดินผ่าน
 [ต. อติกกนฺโต] (อ อติกกโม)

จिर ศัพท์ + อาย = จิราย ประพฤติซ้ำ, ซักซ้ำ
 ฐม ศัพท์ + อาย = ฐมาย ประพฤติ (ให้เข้ม) เพียงตั้งคว้น, ทำตนตั้งคว้น

ปพฺพต ศัพท์ + อาย = ปพฺพตาย ประพฤติ(ให้เข้ม)เพียงตั้งภูเขา, ทำตนตั้งภูเขา
 สมฺมุต ศัพท์ + อาย = สมฺมุตาย ประพฤติ(ให้เข้ม)เพียงตั้งสมุทร, ทำตนตั้งทะเล
 จิจฺจิกฺก ศัพท์ + อาย = จิจฺจิกฺกาย ประพฤติเสียงดังจืดๆ, ทำเสียงจืดๆ

ปฺตต ศัพท์ + อย = ปฺตตย ประพฤติ (ให้เข้ม) เพียงตั้งบุตร, ทำตัวเหมือนลูก

พูด บอก กล่าว

อา-จิกฺข + อ = อาจิกฺข บอก, กล่าว, แสดง
 กถ + ฌณฺย = กเถ-ถย กล่าว, แสดง, ชี้แจง, แต่ง [วัด. กถาเปติ เทตฺ. (ไม่)ทถิ]
 อชฺ. กเถลลิกเถลลํ กถยํ กถยํ [อ กถา อตฺถกถา อฏฺฐกถา ยุ กถน]
 สห-กถ + ฌณฺย = สากฺจเจ-ฉย (สห>สา; ถ>จฉ) เจรจากัน, สนทนากัน,
 สากัจฉา (อ สากจฉา)

อห พฺรุ + อ = พฺรุ บอก, กล่าว [ปโร. อาห อาหุ อหุ อชฺ. อาหํสุ]

วจ + อ = วจ บอก, กล่าว, แสดง [วัด. วุจฺจติ วุจฺจเร

#ปฺวุจฺจเร (=วุจฺจนฺติ ใช้ในคาถา)] กัม. ทิย. อวจ อโวจ อวจ อชฺ. อโวจํ

อว-อโวจฺจตฺถ อโวจฺจมาหา ภวิสฺ. วกฺขติ มาน. วุจฺจมาโน กัม. ต. วุตฺโต]

(ณฺมี มฺรฺสฺวาจํ ณฺมฺ วาจโก ตฺ วตฺตา ข ทฺพพฺโจ สุวโจ ณฺย วากยํ อติวากยํ

วชฺชํ อ วโจ วจํ วจํ วจํ-เข้าสมาสแล้ว เอา อ เป็น อี ณ วาจา ยุ วจนํ)

วจ + ฌณฺย = วาเจ-จย บอก, กล่าว, แสดง

วท + อ เอ = วท วเท วชช วชเช บอก, กล่าว [ศัพท์. วตฺตพฺโพ ตฺ. วตฺวา
 ตฺ. วตฺตํ] (ณฺมี ธมฺมวาทํ นิคฺคยฺหวาทํ มฺสฺวาทํ ณ วิวาทโ อญฺูปวาท)

ปฐฺฐ + อ = ปฐฺฐ บอก, กล่าว, แสดง

ภาส + อ = ภาส บอก, กล่าว, แสดง [#อชฺ. อชฺฌณฺภาสิ อธิ-อ-ภาส]
 (ณฺมี สฺภาสิตภาสิ)

ภณ + อ = ภณ บอก, กล่าว, แสดง (ณฺมี ธมฺมภณํ ปิยภณํ พหุภณํ)

ภสฺส + ฌณฺย = ภสฺเส-สย พูดคุย, บ่น, ต่ำ

ขป ขปฺป + อ = ขป ขปฺป บอก, กล่าว, แสดง, กระทบ

อา-รฺจ + ฌณฺย = อาโรเจ-จย บอก, กล่าว [อชฺ. อาโรเจลล อโรเจลฺลํ
 อโรจยํ อโรจยํ]

อติ-อา-วท + อ = อจฺจวาท กล่าวล่วงเกิน, พูดล่อลวง, พูดเกี้ยว,
 พูดยั่วยวน, ร้องเรียก

ทึป + ฌณฺย = ทึเป-ปย ประกาศ, แสดง (ยุ ทึปนา ทึปนํ การแสดง คำชี้แจง)

ชา + ย = ชาຍ กล่าว, ประกาศ, แสดง, ชี้แจง (ยุ อพฺภกฺขานํ)

อา-ชา + อ = อกฺขา กล่าว, บอก, แสดง, ชี้แจง [วัด. อกฺขายติ กัม.]
 (ตฺ อกฺขตฺตา)

ปติ-ชา + อ = ปจฺจกฺขา บอกคืน [ตฺ. ปจฺจกฺขาย]

ป-กาสุ + อ เอ = ปกาส ปกาเส ประกาศ, ปรากฏ, แจ่มแจ้ง

โอ-วท + อ = โอวท โอวาท (ณ โอวาท)

สาสุ + อ = สาส สอน, อบรม (ณฺย สิลฺโล ตี อญฺสิฏฺฐิ ยุ สาสนํ)

อนฺ-สาสุ + อ = อนฺสาส ตามสอน, พร่ำสอน [ต. อญฺสิฏฺฐิ]
 (ณฺมฺ อญฺสาสโก ยุ อญฺสาสนํ)

วิ-อา-ลป + อ = พฺยาหฺร พูด, เล่า

ลป + อ = ลป พูด (ณ ลาโป)

วิ-ลป + อ = วิลป พูดคร่ำครวญ

อา-ลป + อ = อาลป ร้องเรียก (ยุ อาลปนํ)

ป-ลป + อ = ปลป พูดเพื่อแจ้ง

ลํ-ลป + อ = สลลป พูดเจรจกันได้ต่อกัน (ณ สลลาโป)

อป-ลป + อ = อปลป พูดผิด

อนฺ-ลป + อ = อนฺลป พูดมาก พูดเพื่อแจ้ง

อุ-ลป + อ = อุลลป พูดโอ้อวด

จฺท + ฌณฺย = โจเท-ทย โจทย์, ทักท้วง, ตักเตือน

มนฺต + ฌณฺย = มนฺเต-ตย ปรีกษา, พูดอย่างลับๆ

[อชฺ. มนฺเตลล มนฺเตลฺลํ มนฺตยํ มนฺตยํ]

ลํ-อุ-อา-ท-จร + อ = สมฺมทาจฺร ประพฤติด้วยดี, กล่าว, ร้องเรียก

สร + อ = สร ออกเสียง

ชฺุส + อ ฌณฺย = ชฺุส โสส โสเส-สย ออกเสียง, ป่าวร้อง, สรรเสริญ
 [#ต. สงฺชฺุสฺสุ] (ณ โสโส นิคฺโสมโส ปติโสมโส ยุ โสมสนํ โสมสนา)

นท + อ ฌณฺย = นท นาทะ-ทย บ่นล้อเสียง

คชฺช + อ ฌณฺย = คชฺช คชฺเช-ชย ร้องคำราม, ออกเสียง

เรียก เชิญ นิมนต์

ป-กฺุส + อ = ปกฺุโส เรียกมา [วัด. ปกฺุโกลิตฺวา; ปกฺุโกลาเปตฺวา เทตฺ.]

นิ-มนฺต + ฌณฺย = นิมนฺเต-ตย เรียกมา, นิมนต์

อา-มนฺต + ฌณฺย = อามฺนเต-ตย เรียกมา

อธิ-อิส + อ = อชฺฌเนส เชื้อเชิญ, อารธนา

อา-ราธ + อ ย = อาราธ อารชฺณ เชื้อเชิญ, อารธนา; ยินดี

ลา อํลา

อา-ปฺุจฺจ + อ = อาปฺุจฺจ ถามโดยเอื้อเฟื้อ; ถามหา; บอกลา, อํลา;
 ขออนุญาต [ต. อาปฺุจฺจา] (อ อาปฺุจฺจา)

อป-โลก + ฌณฺย = อปฺโลเก-กย มองดู; บอกลา, อํลา; ขออนุญาต;
 ประกาศให้ทราบ [ต. อปฺโลกิโต]

ชม ยกย่อง ต่า ช่ม

โถม + ฌณฺย = โถเม-มย ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ

ถุ + อ นา = ถว ถฺนา ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ (อ สนฺถโว ตี ถฺติ)

ป-ลํส + อ = ปลํส ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ [ต. ปลํสโต] (อ ปลํสา)

วณณ +ณณ = วณณณ-ณณ สรรเสริญ; ขยาย, ขยายความ, พรรณนา; ทำสี่
ขาเป็นต้น; พยายาม; แสดง [#วัต. ส่วนณณติ] (อ วณณ อวณณณ ยุ ส่วนณณนา)

อา-กุส +อ = อุกุส ต่ำ [อ้อ. อุกุจฉิ]

ปริ-ภาส +อ = ปริภาส ต่ำ

ขุส +ณณ = ขุสเส-สย ต่ำ, ปริภาส

สป +อ ย = สป สบย สปป ต่ำ, สบย, สบยแข่ง (ณ สบย)

ตชช +อ ณณ = ตชช ตชชช-ชช ต่ำ, ชุ, ช่มชู่, คุกคาม [#วัต. สนตชชติ]

นิ-คท +อ ณหา = นิคคท นิคคณหา ชุ ช่มชู่ ลงโทษ [ต. นิคคท] (ยุ นิคคทณ)

นिति +อ = นินิท ตีเตียน, นินทา (อ นินทา)

ครท +อ ณณ = ครท ครทท-ทท ตีเตียน, นินทา, เกลียด, ชัง (ณย คารยโท)

โกรธ รัก ชอบ เกลียด รังเกียจ อาย

กุธ +ย = กุชณ โกรธ, เคือง [ต. กุทโธ] (ณ โกรโธ ยุ โกรโธน อุกุโรน)

รุจ +ย ณณ = รุจจ โรจจ-จย ชอบ, ยินดี [ต. รุจโธ] (ณิ ธมมรุจ)

ปีย +อ = ปีย รัก (อ ปีย)

กุกุกจ คัพท +อาย = กุกุกจจาย เกลียด, รังเกียจ, ประพฤติรังเกียจ

คูป +ณ = ชิคุจณ เกลียด, รังเกียจ

ลชช +อ = ลชช อาย, ละอาย (อ ลชชา)

ทเร +อ = ทราย (เอ>อาย) อาย, ละอาย [มาน. ทรายมาโน]

ร้อง ร้องไห้ หัวเราะ ร่าเริง ยินดี

รุ +อ = รว โร ร้อง [#วัต. วิรวติ] (ณ รโว)

รุท +อ = รุท โรท ร้องไห้ หลังน้ำตา [ต. รุณโน; รุณน การ~#อ้อ. ปโรท]

เทว +อ = เทว ร้องไห้, คร่ำครวญ; เล่น [#วัต. ปรีเทวติ]

กท กนท +อ ณณ = กนท กนทท-ทท ร้องไห้, คร่ำครวญ; ร้องเรียก; รุณวาย
[#วัต. ปกนทติ]

เค +อ = คาย ออกเสียง, ชักกลุ่ม, ร้องเพลง [ต. คีโต]

ส-เค +อ = สงคาย ขำระ, สะสาง; รวบรวม, จัดสรร, ร้อยกรอง;

ชักซ้อม; สวดพร้อมกัน [วัต. สงคายติ ต. สงคีโต] (ติ สงคีติ ส-คิ-

ยุ สงคายนมา (เอ>อาย)

ทส +อ = ทส หัวเราะ, ร่าเริง [ต. ทสโร #ปทสโร]
(ณ รุ สมปทสโก ณ ทสโร ปรีทสโร)

ชคช +อ = ชคช หัวเราะ, ร่าเริง

รม +อ = รม ยินดี [อนีย. รมณีย ต. รโต] [#ต. อภิรมม]

(กวิ กุณชโร (กุณช-) อ มโนรมา ณ อารามิ ทิ รติ ยุ อารมณ)

มุต +อ = โมท ยินดี [#วัต. ปโมทติ]

นนท +อ = นนท ยินดี, อิ่มใจ [#วัต. อภินนทติ] (อ อานนโท
อิ นนทิ ยุ นนทนิ)

ตุส +ย = ตุสส ยินดี, เอิบอิ่ม [ต. ตุสโร] (ณ สนโตโส ทิ สนตุสสิ)

สาท +อ = สาท ยินดี, สบายใจ, เฟลใจ [#วัต. อสสาทติ]
(ณ สาท, อสสาทิ ณุ สาทุ ทวาน อร่อยไปเราะ)

ปรารถนา, อยาก, ต้องการ

ฉนท +ณณ = ฉนท ฉนทท ปรารถนา, อยาก, ต้องการ, พอใจ

กมุ +อ ณณ = กาม กาม-มย ปรารถนา, อยาก, ต้องการ
(ณ ธมมกามิ ทิตกามิ ทิ นิกนติ)

ปตถ +ณณ = ปตถ-ถย ปรารถนา, อยาก, ต้องการ, ขอ, มุ่งหวัง
[มาน. ปตถยมาโน อาน. ปตถยาโน] (ยุ ปตถนา)

อิส อิจจ +อ = อิจจ ปรารถนา, อยาก, ต้องการ [ต. อิจจโร]
(ณย อิจจา อ อปปัจจโม)

อาสาส +อ = อาสาส อาสิส อาสิส หวัง, ปรารถนา

อาสิสิ +อ = อาสิส หวัง, ปรารถนา

ปฏิ-อาสิสิ +อ = ปจจาสิส หวังเฉพาะ, ปรารถนาเฉพาะ

กช กชช +อ = กชช หวัง, ปรารถนา, สงสัย, ... (ณย ปาฏิกงไซ)

ป-วร +ณณ = ปวาเร-รย ปรารถนา, อยากได้; ปวารณา กัด.-เหตุ.

ปีท +ณณ = ปีท-ทย ปรารถนา; กระหึ่ม? (ครัมใจ, ภูมิใจ, อิ่มใจ)

ลฎ +ย = ลุพฎ โลก, ละมุน, มัคนาก, ออก [#วัต. โอลุพฎติ] (ณ โลโก)

รณช +อ ย = รช รณช รชช กำหนด, ย่อม [ต. รตโต] (ณ ราโค รงโค)

ส-อา-รณช +ย = สารชช กำหนดนัย, ย่อม [ต. สารตโต]

คิด รู้ ระลึก นึก จำ พิจารณา สงสัย

จินต +ณณ = จินเต-ตย คิด, รู้ นึก [อ้อ. จินตติ จินตล จินตย จินตยสิ] (ยุ จินตนิ)

ตกท +ณณ = ตกท-กย ตรึก (ณ ธมมตกโก)

สร +อ = สร ระลึก, นึก; เล่นไป [อนีย. สรมณีย ต. สโต]
(ตุ สริตา; สารเตา เหตุ. ณ วิปปฏิสาริ ทิ สติ ยุ สรม)

ธา ธร +อ ณณ = ธร ธาเร-รย ทธา (ททา) ทรงไว้, ทรงจำ; รองรับ
(ตุ ธาตุ ธาตา ณย #มารเธยย์ อ วิชชาธโร วินยธโร ธมมธโร กาสาวธโร ทิปิฏก
ธโร ชุตินธโร ปัสกุลธโร อิทธิมยปตตจิวธโร อุตตมรูปธรา (อติล) อิ อุทธิ
(อุทก-) ยุ สโมธาน (ส-โอ-) ธรม)

ณ +อ = ณณ ฉาย (เอ>อาย) เฟ่ง, เฟ่งด้วยใจ, พิจารณา, คิด; เผา,
ไหม้ เร่าร้อน, สว่าง [ต. ฉายิตวา] (อ อภิขมา ยุ ฉาน)

อุ-ณ +อ = อุชฌาย (เอ>อาย) เฟ่งโทษ, ยกโทษ(ของผู้อื่น)ขึ้นพูด,
ตีเตียน, โพนทนา

วิ-ณ +อ = วิชฌาย (เอ>อาย) (ไฟ) ตับ

ญา +นา = ชานา รู้ [สัด. ชณญา ภวิส. ชานิสสติ ญสสติ
อ้นต. ชานี ตัพ. ญาตพโท ชานิตพโท ต. ญาโต ตู. ญตวา ชานิตวา ชานีย
ชายิตวา (นา>ย) ตเว. ญาตเว ตู. ญาตุ ชานิตู] (ณ รุ ชานนโก #นสชชชานนโก
ตุ ญาตา รุ ธมมณญ มตตณญ สพพณญ วรณญ วทณญ กตณญ รตตณญ
ณย ญเยโย ยุ ญาณ #ทชชานี ตยย ญาตยย)

วิ-ญา +นา = วิชานา รู้แจ้ง, รู้พิเศษ [ต. วิชานิตวา] (รุ วิณญ
ณย วิณญเยโย #สุวิณญเยโย อ สณญา ทิ วิณญตติ ยุ วิณญานัน
วิณญานัน วิชานัน)

ส-ญา +นา = สณชานา รู้พร้อม, รู้จัก, จำได้ [ต. สณชานิตวา]
(อ สณญา ยุ สณญานัน สณชานัน)

ป-ญา +นา = ปณญาย (นา>ย) รู้, ปรากฏ [วัต. ปณญยติ ปณญายติ
อ้อ. ปณญายิ ต. ปณญาโต] (อ ปณญา ยุ ปชานัน)

อนุ-ญา +นา = อนุชานา อนุญาต [ต. อนุณญาโต]

อา-ญา +อ = อณญา รู้, รู้ทั่วถึง, บรรลุ, ตรัสรู้ [วัต. อาญาเปติ เหตุ.
'ให้รู้ทั่ว' ลัง, บังคับ อ้อ. อณญาสิ ต. อาณตโต ตู. อณญาเย] (ตุ ญาตา
อณญาตา อ อณญ)

มน	+ย	= มณญ	รู้, เข้าใจ, สำคัญ, คิด
อติ-มน	+ย	= อติมณญ	ดูถูก, ดูหมิ่น
มน	+โอ	= มโน	รู้, รู้จัก, บรรลุ, ตรัสรู้ <i>(ติ มติ สारมติ)</i>
สัม-มน	+โอ	= สมนมโน?	รู้พร้อม ... <i>[ต. สมนโม] (ติ สมนมติ)</i>
วิท	+อ	= วิท	รู้, รู้แจ้ง <i>[ศัพท์. เวทิตพโพ #วัต. ปฏินิเวเทติ เหตุ]</i>

(ฉวี กตเวที ฐ โลกวิทู สทพวิทู ฌย วิชชา ยุ เวทนา)

พุช	+ย	= พุชฌ	รู้, ตรัสรู้, ตื่น <i>[ต. พุชโ อาน. #อภิสมพุชานโม]</i>
-----	----	--------	--

(ตุ พุชฌิตา ข ทุรณุโพโธ อิ โพธิ ติ พุทธิ ยุ พุชฌน)

มุน	+นา	= มุนา	รู้, ตรัสรู้, นั่งอยู่ <i>(อ โมมน อ มุนิ)</i>
-----	-----	--------	---

อุป-ธรร	+ณ ฌย	= อุปธรร-ธย	ใคร่ครวญ, พิจารณา
---------	-------	-------------	-------------------

อา-วช	+อ ฌย	= อาวชช อาวชช-ชย	ใคร่ครวญ, พิจารณา
-------	-------	------------------	-------------------

นิ-สม	+ณ ฌย	= นิสม-มย	ใคร่ครวญ, พิจารณา, แลดู, ฟัง <i>[ต. นิสมม]</i>
-------	-------	-----------	--

สัม-อส	+อ	= สมนส <i>(ส>สม>มา>สม>)</i>	พิจารณาด้วยดี, พิจารณาโดยชอบ
--------	----	---	------------------------------

ปฏิ-สัม-ชา	+ย	=	พิจารณา <i>[ต. ปฏิสัมชา ปฏิสงขชา ปฏิสงขาย]</i>
------------	----	---	--

อนุ-วิท	+อ	=	พิจารณา <i>[ต. อนุวิท]</i>
---------	----	---	----------------------------

กขิ กงข	+อ	= กงข	สงสัย, หวัง, ปรารถนา, ... <i>[ฌย. ปาฎิกงโข]</i>
---------	----	-------	---

สกี	+อ	= สงก	สงสัย; กลัว, สะดุ้ง; ไป, ถึง, บรรลุ
-----	----	-------	-------------------------------------

สัม-ลี	+อ	= สัมสย	สงสัย
--------	----	---------	-------

หลง ลืม

มุท	+ย	= มุทย	หลง <i>[ต. มุทโ มุทโ] (ณ โมโ)</i>
มุส	+ย	= มุสส	ลืม <i>[ต. มุสสุ #วัต. ปมุสสติ ต.ปมุสสุ]</i>
มท	+ย	= มทช	เผลา, ประมาท, เลินเล่อ <i>[#ต. ปมตโต ต. ปมชช]</i>

(ฌย มชช ฌ ปมาโ)

มุจจ	+อ	= มุจจ	หลง, เป็นลม, สลบ, แนนิ่ง
ลูก	+อ	= ลูก โลก	หลง <i>[#วัต. ปโลมาติ เหตุ. 'ให้หลง' แปลเป็นกัตตุ. ว่าหลง]</i>

ถาม ฟัง ได้ยิน เขียน

ปุจจ	+อ	= ปุจจ	ถาม <i>[ต. ปุจจ] (อ ปุจจา ยุ ปุจจณ)</i>
------	----	--------	---

ปลยท	+อ	= ปลยท	ถาม <i>[#วัต. ปริปลยทติ]</i>
------	----	--------	------------------------------

สุ	+ณ ฌย	= สุโณ สุณา	ฟัง, ได้ยิน <i>[วัต. สุณาติ สุโณม; สุขยติ สุขติ กัม.]</i>
----	-------	-------------	---

อช. อสโสสิ อสโสสุ; อสโสสิตถ; อสโสสิ อสโสสิมหา ทวนตุ. สุตวา

ต. สุตโต; สาวิตโต สาวาปีโต เหตุกัม. ต. สุตวา ต. โสโต) (ฉวี ฌมมสลาวิ

ณฺจ สาวโก สาวิกา ต. โสตา ติ สุตติ ยุ สวาน ฌมมสสวาน)

ปฏิ-สุ	+ณา	= ปฏิสุณา	ฟังตอบ, ตอบรับ, รับฟัง, รับคำ, รับรอง
--------	-----	-----------	---------------------------------------

[วัต. ปจจสสุณาติ อช. ปจจสโสสิ ต. ปฏิสุโต ต. ปฏิสุณิตวา]

สุ	+ส	= สุตสูส	ปรารถนาจะฟัง, อยากรับฟัง
----	----	----------	--------------------------

อว-ธา	+อ	= โอทท	ฟัง <i>[วัต. (โสติ) โอททติ ต. โอทีโต]</i>
-------	----	--------	---

วิ-สท	+อ	= วิสท	รับคำ
-------	----	--------	-------

ลิข	+อ	= ลิข	เขียน; ทำให้บาง (กลิ้ง, ขัด, ขูด)
-----	----	-------	-----------------------------------

คนถ	+ณ ฌย	= คนถ-ถย	แต่ง, เรียบเรียง, ร้อยกรอง
-----	-------	----------	----------------------------

รจ	+ณ ฌย	= รจ-จย	ทำ, จัดแจง, แต่ง, เรียบเรียง, รจนา
----	-------	---------	------------------------------------

คณ	+ณ ฌย	= คณ-ณย	นับ, คำนวณ
----	-------	---------	------------

ลุป	+ย	= ลุป	ลบ, ลบออก, ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ <i>[ต. ลุตโต]</i>
-----	----	-------	--

มา	+อ ย นา	โอ	= มา มาย มินา มิโน
----	---------	----	--------------------

รัก, ทะนุถนอม; นับ, ชั่ง, เปรียบเทียบ *[ต. นิमितติ] (ตุ มาตา อ ปฏิม่า ปติมา ฌ มตตา)*

ดู เห็น

โอ-โลก	+ณ ฌย	= โอโลก-กย	มองดู, เห็น
--------	-------	------------	-------------

ทิส	+อ	= ทิสส	เห็น, ปรากฏ
-----	----	--------	-------------

ทิส	+อ	= ปลส	เห็น, ดู <i>[วัต. ทิสสติ กัม. ทีย. อททส อททส]</i>
-----	----	-------	---

อช. อททสสุ อททสสาม (อททสลิมา) ภาวิส. ททชติ; อนีย. ทสสนียะ ตัฟ. ทฏททโพ

ต. ทฎฐุ; ต. ทิสวา ทิสวาน ต. ทฎฐุ) (ฉวี ภยทสสิ ปรวชชานุปสสิ

ข ทททโส สุตททโส สุตทโส ติ ทฎฐุ ยุ ทสสน อาริ ภยทสลาวิ สทพทสลาวิ)

อิกข	+อ	= อิกข	เห็น <i>(อ #อูปกข)</i>
------	----	--------	------------------------

ปฏิ-สัม-จ-อิกข	+อ	= ปฏิสณจิกข	เห็นพร้อมเฉพาะ, พิจารณาเห็น
----------------	----	-------------	-----------------------------

อนตร-ธา	+อ ย	= อนตรธาย	ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ, อันตรธานไป <i>[ต. อนตรทิตโต]</i>
---------	------	-----------	---

สัม-อว-อิกข	+อ	= สมนเวกข	พิจารณา <i>[ต. สมนเวกขียาน #วัต. ปจจเวกขติ (ปติ-วิ-อิกข) ต. ปจจเวกขีย]</i>
-------------	----	-----------	--

มิล	+อ ฌย	= มิล มีเล-ลย	หลับตา <i>[#วัต. นิมิลติ]</i>
-----	-------	---------------	-------------------------------

อุ-มิล	+อ	= อุมมิล	เปิดตา, ลืมตา
--------	----	----------	---------------

มิล	+อ	= มิล	หลับตา <i>[#วัต. นิมิลติ นิมมิลติ]</i>
-----	----	-------	--

อุ-มิล	+อ	= อุมมิล	เปิดตา, ลืมตา
--------	----	----------	---------------

ป-สุ	+อ	= ปลส	ประสบ, พบ, เห็น
------	----	-------	-----------------

แสดง

ทิส+ณ ฌย	= เทเส-สย	แสดง (นามธรรม), กล่าว, สวด <i>[ภาวิส. เทเสสสตี]</i>
----------	-----------	---

(ณฺจ เทสโก ฌมมเทสโก ภตตฺตฺเทสโก มคคฺตฺเทสโก ยุ เทสณา ฌมมเทสณา)

ทิส+ณ ฌย	= ทสเส-สย	แสดง (รูปธรรม)
----------	-----------	----------------

[อช. ทสเสสิ ทสเสสุ ทสเสย ทสเสยฺสุ ต. ทสสิโต กัม.]

อุ-ทิส	+อ ฌย	= อุทิส อุทเทเส-สย	แสดงขึ้น
--------	-------	--------------------	----------

[ปัฏ. อุทิสตุ ต. อุทิสิตวา อุทิสีย; อุทิสส 'เงาเงา' ใช้เป็นกริยาวิเศษนะ]

นิ-ทิส	+อ ย	= นิทิส นิตส	ชี้แจง, แสดง, อธิบาย; อ้าง, อ้างถึง
--------	------	--------------	-------------------------------------

[ต. นิตฺทิสฺส นิตฺสสิโต] (ยุ นิตฺสสน)

อป-ทิส	+อ ย	= อปทิส อปทิสส	แสดงอ้าง, อ้าง, กล่าวอ้าง, ชี้แจง
--------	------	----------------	-----------------------------------

[ต. อปทิสิตวา] (อ อปทิส ฌ อปเทโส ยุ อปทิสน)

ปรากฏ

วิ-สุ	+อ	= วิสสว	ปรากฏ, มีชื่อเสียง <i>[ต. วิสสุโต]</i>
-------	----	---------	--

ปาตุ-ญ	+อ	= ปาตุจว	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด <i>[อช. ปาตุจวิ]</i>
--------	----	----------	---

ปาตุ-ร-ท	+อ	= ปาตุโร	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด <i>[อช. ปาตุโรหิ]</i>
----------	----	----------	--

ป-ญา	+นา	= ปณฺญา	รู้, ปรากฏ <i>[วัต. ปณฺญยติ ปณฺญาติ อช. ปณฺญาติ ต. ปณฺญาโต] (อ ปณฺญา ยุ ปชานน)</i>
------	-----	---------	--

ศึกษา เรียน

ทม	+ณ ฌย	= ทม-มย	ทรมาน, ฝึก <i>[ต. ทนโต] (ณฺจ ทตฺทิมโก กุลทมโก ฌย ทมโม อ ทโม)</i>
----	-------	---------	--

สิกข	+อ	= สิกข	ศึกษา <i>(อ สิกขา ยุ สิกขณ)</i>
------	----	--------	---------------------------------

อธิ-อิ	+อ	= อชฌมาย	ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สาธยาย <i>[วัต. อธิเต]</i>
--------	----	----------	--

อุ-คท	+ณหา	= อุคคณหา	เรียน, เล่าเรียน <i>[ต. อุคคณหิตวา] (ยุ อุคคณฺ อุกคณฺน)</i>
-------	------	-----------	---

สัม-ณ	+อ	= สชฌมาย	สวด, สาธยาย, ฟ่อง <i>(อ สชฌมาย)</i>
-------	----	----------	-------------------------------------

ปริ-ย-อาป + อฺณา = ปริยาปุณา เล่าเรียน (*ยุ ปริยาปุณฺณ*)

แผ่ เปล่ง

ผร	+อ	= ผร	แผ่ไป
ตน	+โอ	= ตโน ตนฺ	แผ่ไป, ขยาย
นิ-จร	+อ	= นิจรฺ	(เสียด, รัศมี) เปล่งออก

ข้าม ผ่าน ขึ้น ลง ตก

ตร	+อ	= ตร	ข้าม, ผ่าน, กลิ้ง [<i>ต. ตินฺโณ</i>] (<i>อ เวสฺสนตโร</i>)
อุ-ตร	+อ	= อุตฺตร	ข้ามขึ้น, ข้าม, ขึ้น [<i>ต. อุตฺตินฺโณ</i>]
โอ-ตร	+อ	= โอตร	ข้ามลง, ลง, โฉบลง [<i>ต. โอตฺตินฺโณ</i>] (<i>ยุ โอตรณฺ</i>)
รฺห	+อ	= รฺห	ขึ้น, งอก, ปรากฏ, เกิด [<i>ต. รฺหโ</i>] (<i>อ สิโรรฺหโ</i> <i>ยุ โรหณฺ #เทโวโรหโน อภิรฺหณฺ</i>)
อา-รฺห	+อ	= อารฺห-โรห	ขึ้น, งอก [<i>ต. อารฺหโ</i> <i>ต. อารฺห</i> <i>#วัต. อภิรฺหติ</i>]
อา-รฺห	+อ	= โอโรห	ลง, ไน้มลง [<i>#วัต. ปจฺโจโรหติ</i> <i>ต. โอโรยฺห</i>]
คาหุ	+อ	= คาห	กวน, คน [<i>ธาตุนี้ไม่มีการซ้อน ค</i>]
อธิ-โอ-คาหุ	+อ	= อชฺโณคาห	หยั่งลง, จมลง, โฉบลง, เข้าไป [<i>ต. อชฺโณคาหโ</i>]
โอ-กม	+อ	= โอกกม	ก้าวลง, หยั่งลง [<i>ต. โอกกมม</i>]
ปต	+อ	= ปต	ตก, ล้ม, (ครรภ) แท้ง [<i>วัต. ปาเตติ</i> <i>เหตุ.</i>

ต. ปาติโต *เหตุกัม. #วัต. ปปติ*] (*ณิ ปาณาติปาติ*)

อุ-ปต	+อ	= อูปต	บินขึ้น, เหาะขึ้น (<i>ยุ อูปตฺน</i>)
อภิ-อุ-คม	+อ	= อพฺภูคคฺม	บินขึ้น, เหาะขึ้น [<i>ต. อพฺภูคคฺนตฺวา</i>]
อธิ-อุ-ปต	+อ	= อชฺณูปต	ตกลง, โฉบลง [<i>ต. อชฺณูปตโต</i>]
ภสฺส	+อ	= ภสฺส	พลัดตก, พลาด, เคลื่อน, หล่น, ล้ม, หัก; รุ่งเรือง, ส่องสว่าง [<i>ต. ภฺฐโร</i>]
ลฆิ	+อ	ณฺ ฌย = ลงฆ ลงฆเ-ฆย	กระโดด, เหาะ, เห็น, ลอยไป [<i>#วัต. อุลลงฺฆติ</i>]

ลอย จม

วห	+ย	= วฺยห	ลอย, นำไป [<i>ต. พาทฺโต</i> <i>พาทฺโ</i>] (<i>อ สุชาวโ</i>
----	----	--------	---

(*สุช-อา-*) *หิตาวโ ฌ วาโ ยุ วนฺ วาหนิ*

ปลฺ	+อ	= ปลว	ไป, ลอยไป (<i>ในน้ำ</i>)
ปลว	+อ	= ปลว	ไป, ลอยไป (<i>ในน้ำ</i>)
นิ-มุชช	+อ	= นิมุชช	จม, จมลง, ดำลง, ดำน้ำ [<i>ต. นิมุคฺโค</i>]
ลิตฺ	+อ	= ลีท	ปล่อย; ตืด, ชุ่มชื้น; หลง; หุง, ต้ม, นึ่ง; จม [<i>วัต. โอลาเทติ</i> <i>เหตุ. 'ให้จมลง' ต. ลินฺโน 'ชุ่ม'</i>] (<i>อ กุสิโต</i> <i>กฺจฉิต-ลิตฺ</i> <i>ลบเหลือ กุ</i>)

นำไป นำมา นำออก (นี่ นำคน-สัตว์; หร นำสิ่งของ ...)

นิ นี	+อ	= เน นย	นำไป [<i>วัต. นียติ</i> <i>กัม. ต. นีโต</i> <i>ต. เนตฺวา</i> (<i>ณฺว นายโก-ยิกา โลกนายโก ตฺ เนตา ฌย เณยโย เวนเณยโย อ นโย วินโย</i> <i>ติ ภาวนตฺติ ยุ นยนิ</i>)
อา-นี	+อ	= อาเน	นำมา [<i>ต. อานิโต</i>]
อป-นี	+อ	= อปน	นำออก
หร	+อ	= หร	นำไป [<i>วัต. หราเปติ</i> <i>เหตุ. (ไม่วุธิ) ต. หโต-โณ</i>] (<i>ณฺย ทารโย ยุ รโหฺรณฺ</i>)
อภิ-หร	+อ	= อภิหร	นำไป [<i>ต. อภิโต-โณ</i> <i>ต. อภิหฺรฺ</i>]
อา-หร	+อ	= อาหร	นำมา [<i>ต. อาหโต-โณ</i>] (<i>ณ อาหาโร</i>)
โอ-หร	+อ	= โอหร	นำลง <i>ปลงผมทรวด</i> [<i>วัต. โอหาราเปติ</i> <i>เหตุ. (วุธิ)</i>]
นิ-หร	+อ	= นิหร	นำออก, ขับไล่ (<i>ใช้กัคนได้</i>)
ป-อช	+อ	= ปาเช	ขับ, ต้อน, ไล่
อป-หร	+อ	= อปฺหร	นำไปทิ้ง, ฉวยเอาไป
หร	+ส	= ชิตฺส	ปรารถนาจะนำไป, อยากรนำไป
วห วฺห	+อ	= วท	นำไป, เจริญ, เพิ่มขึ้น [<i>ต. วฺหโ</i>]
อา-วห	+อ	= อาวห	นำมา

ทิ้ง สละ ละ เว้น

ชิป	+อ	= ชิป	ทิ้ง, ขว้าง, โยน; ใส, จาม [<i>วัต. ชิปาเปติ</i> <i>เหตุ.</i> (<i>ไม่วุธิ</i>)] (<i>อ จิตฺตฺกฺเชโป</i>)
ฉทฺท	+ณฺ ฌย = ฉทฺเต-ทย		ทิ้ง, ขว้างทิ้ง [<i>ต. ฉทฺทิตฺโต</i>] (<i>ณฺว กจรรจฉทฺทโก-ทิกกา</i>)

ฉฺก	+อ	= ฉฺก	โยนทิ้ง, นำออก, ขับไล่ [<i>ต. ฉฺกฺโต</i> <i>ฉฺกฺโ</i>]
จช	+อ	= จช	สละ, บริจาค [<i>ต. จตฺโต</i>] (<i>ณ จาโค อติปริจาโค ยุ จชนิ</i>)
วิ-สชช	+อ	= วิสสชช	สละ, แบ่งปัน; แก่/ต้อบ (คำถาม) [<i>#วัต. นิสฺสชชติ, อุสฺสชชติ</i>] (<i>ยุ วิสสชชนา</i>)
รห	+อ	ณฺ ฌย = รห รห-หย	สละ, ทิ้ง
ป-หา	+ย	= ปหิยฺ ปหิยฺ ปหาย	ละ, สละ, ทิ้ง, ปล่อย; เสื่อม, เลว [<i>ต. ปหิโน</i> <i>ต. ปหาย</i> <i>#โอหาย</i>] (<i>ติ ขานิ #ปฺริทานิ</i>)
หา	+อ	= ขห ขหา (<i>เทวภาชะ</i>)	ละ, สละ, ปล่อย ... [<i>ต. หิตฺวา ขหิตฺวา</i>] (<i>อ สพฺพชฺชโ</i>)
อุชฺณ	+อ	= อุชฺณ	สละ, ละ, ทิ้ง
วชฺช	+อ	ณฺ ฌย = วชช วชช-ชย	เว้น, สละ, แบ่งปัน [<i>#วัต. ปริวชชติ</i>] (<i>ณฺย ปพฺพชชชา</i>)
สร	+ณฺ ฌย = สเร-รย	สาเร-รย	ขัดไป, ละ, ทิ้ง; ขยาย, พิสดาร
ป-สร	+ณฺ ฌย = ปสาเร-รย	เหี้ยมด (<i>มือ, แขน</i>)	
นฺท	+อ	= นฺท	ขัดไป, ขว้าง, ทิ้ง, ขจัด, บรรเทา [<i>#วัต. วิโนทติ ปนฺทติ อปนฺทติ</i>]

ส่งไป

เปส	+ณฺ ฌย = เปเส-สย	ส่งไป [<i>ต. เปสิโต</i>]	
ปห	+ณฺ ฌย = ปาเห-หย	ส่งไป [<i>ต. ปหิตโต</i> <i>ตฺพ. ปาเทตฺทโพ</i>]	
ป-หิ	+ณฺ ฌย = ปหิณฺ ปหิณา	ส่งไป [<i>ต. ปหิตโต</i>]	
อุ-ยุช	+เอ	= อฺยโยเช	ส่งไป [<i>ต. อฺยโยชิตโต</i>]

รวม รวบรวม

สํ-หร	+อ	= สํหร	รวบรวม, ย่อ
สํ-คห	+ณฺหา = สงคณฺหา	สงเคราะห์, รวบรวม (<i>อ สงคโ</i>)	
จิ	+นา	= จินา	ก่อ, สั้งสม (<i>อ #สนฺนิจโย อฺจฺจโย ปริจโย</i>)
ขอ			
ภิกฺข	+อ	= ภิกฺข	ขอ (<i>ธฺ ฐ ภิกฺขุ อ ภิกฺขา</i>)

ยาจ +อ = ยาจ ขอ (ณฺหฺ ยาจโก)
วร +ณณย = วาเร ขอ, ต้องการ

ให้ ได้ ลัก

ทา +อ = เท ททา (เทหฺมา) ให้ [วัต. ทชฺชติ ทมฺมิ ทมฺม; ทียติ ทียติ กม. สัต. ทชฺเชยย ทชฺชา ทชฺชฺ ทชฺชฺ ทีย. อททา อทท อช. อททา อทฺส ภวิส. ทสสติ มาน. ททมาโน ตัพ. ทาทพโพ
ต. ทินโน ทตโต ตฺ. ทตฺวา] (ณฺ อทินนาทายี ณฺหฺ ทายโก
อนนทายโก-ยิกา ตฺ ทาทา ณฺย เทยฺย อ อายฺโท พทโท ปุรินทโท
ณ ทายโย ทานทายโย ทายฺ ยฺ ทาน)

ปฏิ-ทา +อ = ปฏิเท ให้กลับ, ให้คืน
ปริ-วิส +อ = ปริวิส ให้/ถวาย/เลี้ยง อาหาร, อังคาส (คำเขมร)

นิ-ยต +ณณย = นียยาเท-ทย (ต>ท) มอบให้, แลกเปลี่ยน
(คัมภีร์ฝ่ายศาสนาแปลง ต เป็น ท ส่วนคัมภีร์ฝ่ายโลกียะไม่แปลงเป็น ท)

ปฏิ-ปท +ณณย = ปฏิปาเท-ทย มอบให้, จัดหาให้, จัดแจง, ให้สำเร็จ, บันดาล
โอ-?? +ณณย = โอนฺเช-ชย อุทิศ, ให้, ล้าง, ชำระ

ลก +อ = ลก ได้ [อช. อลตฺถ (=อลถ) อลตฺถ (=อลถ)
ภวิส. ลจจติ ตัพ. ลทฺรพโพ ต. ลทฺโร ตฺ. ลทฺธา ลทฺธ ตฺ. ลทฺธฺ ณฺย. ลทฺธา]
(ข ทูลโก สุลโก ณฺย ลพฺโก ณฺ ลาโก ติ ลทฺธิ)

ปฏิ-ลก +อ = ปฏิลก ได้เฉพาะ, กลับได้
วิท +อ = วินท ได้, ประสบ; พิจารณา; ยินดี

จฺร +ณณย = จฺเร-รย ลัก, ขโมย [อช. จฺเรสิ จฺเรสุ จฺเรยิ จฺเรยีสฺ]
(ตฺ จฺเรตา ณฺ จฺโร)

เถน +ณณย = เถเน-นย ลัก, ขโมย
อว-หฺร +อ = อวหฺร ลัก, ขโมย (ณ อวหาโร)

จับ รับ ถือ

คท +ณณา = คณฺหา ถือเอา, จับ, รับ [วัต. คณฺหาติ คณฺหติ; คยฺหติ กม. อช. อคณฺหิ คณฺหิ อคคฺเทสิ คณฺหีสฺ; อคาหฺยิ ณฺย เทตฺ.
ภวิส. คเทสฺสติ ตฺ. คเทตฺวา ตฺ. คเทตฺ] (ณฺหฺ คาทโก ณฺย คยฺหฺ อ เคหฺ วิคคฺโห

ณ คาโห ปตตคคาโห รชชคคาโห รมฺมิคคาโห องฺกุสคคาโห ฆรฺ ยฺ คคณฺ คณฺหณฺ

ป-คท +อ ณฺหา = ปคท ปคคณฺหา ถือ, จับ, ประคอง, ยกย่อง,
สนับสนุน, อุหนุน [ตฺ. ปคคยฺห] (อ ปคคโห ยฺ ปคคณฺ)

ปฏิ-คท +ณณา = ปฏิคคณฺหา รับเฉพาะ, รับประเคน

อา-ทา +ย = อาทีย ถือเอา, ยึดถือ [ตฺ. อาทาย อาทียิตฺวา อาทียิตฺวา
#ปริยาทาย อาณ. อนฺปาทียาโน น-อุป-อา-ทาย] (อ #อุปาทา)

สํ-อา-ทา +ย = สฺมาทีย ถือเอา, ยึดถือ [ตฺ. สฺมาทาย สฺมาทียิตฺวา]

สํ-อา-ทา +ณนาเป เทตฺ. = สฺมาทเป ให้ถือเอา แปลให้เป็นกัตตุวจาก
ในความหมายว่า 'ชักชวน' [ตฺ. สฺมาทเปตฺวา ต. สฺมาทปิโต] (ณฺหฺ สฺมาทปิโก)

สํ-อา-ทย +เอ = สฺมาทเป (ย>ป) ชักชวน [ต. สฺมาทปิโต] (ณฺหฺ สฺมาทปิโก)

อา-มส +อ = อามส จับต้อง, ลูบคลำ [ต. อามฺฐฺโร]

ปรา-มส +อ = ปรามส จับต้อง, ลูบคลำ, ยึดมั่น [ต. ปรามฺฐฺโร] (ณฺ ปรามฺโส)

จฺป +อ = จฺป ถูกต้อง, สัมผัส [#วัต. อจฺจฺปติ อา-จฺป/น-จฺป]

ผุส +อ = ผุส ผุส ถูกต้อง, สัมผัส [ต. ผุสฺโร ตฺ. ผุสฺริ] (ณฺ ผุสฺโร)

หน +อ = จรด, ชน, กระทบ [ตฺ. อาทจฺจ #อุปฺทจฺจ
ปฏิทณฺญ อุทจฺจ ถอนขึ้น]

สํ-ปฏิ-อิสุ +อ = สฺมปฏิจฺฉ รับ, รับพร้อม

ลา +อ = ลา ถือเอา (ณฺหฺ มหฺลโล)

อนุเคราะห์ ช่วยเหลือ

อนฺ-คท +ณณา = อนฺคคณฺห-หา อนุเคราะห์, ช่วยเหลือ

อุป-ถมิ +อ = อุปถมฺก อุปถมฺก ช่วยเหลือ, ทำให้มั่นคง, อุหนุน,
อุปถัมภ์, คำจุน, สนับสนุน [ตฺ. อุปฺถมฺกิตฺวา]

ใส่เข้า เก็บ ถอน เอาออก

ป-ชฺป +อ = ปกฺชฺป ใส่, ใส่เข้า [ต. ปกฺชฺิตโต]

นิ-ชฺป +อ = นิกฺชฺป เก็บ [ต. นิกฺชฺิตโต]

อา-วท +อ = อพฺพท ถอน; นำมา [ตฺ. อพฺพท] (ณฺ อวาทโ
อวาทฺ (มกฺล) #วิวาทฺ (มกฺล))

ปฏิ-สฺม +ณณย = ปฏิสฺมาเม-มย เก็บรักษา, ยึดครอง [#วัต. สฺสํเมตฺวา] (ยฺ ปฏิสฺมาเม)

ดึง ลาก ชูด ชัก ยก

นิ-กทม +อ = นิกฺกทม ดึงออก, ลากออก

อา-กทม +อ = อากฺกทม ดึงออก, ลากออก, ชูด, ชัก

อฉิ อณฺฉ +อ = อณฺฉ ดึง, ลาก, ชูด, ชัก

อฺ-ชฺป +อ = อุกฺชฺป ยก, ยกขึ้น [ต. อุกฺชฺิตโต]

อา-รฺป +ณณย = อาโรเป-ปย ยก, ยกขึ้น [ต. อาโรปิโต] (ยฺ อาโรปฺ)

วิ-โอ-รฺป +ณณย = โวรโรเป-ปย ยกลง; ปลงลง [วัต. (ชีวิตา) โวรโรเปติ
ปลงลงจากชีวิต =ฆ่า ต. โวรโรปิโต] (ยฺ โวรโรปฺ)

เหยียบ ทูบ ตี ฆ่า ทำร้าย เบียดเบียน

อา+กม +อ = อกกม เหยียบ, ย่ำ [ต. อกกฺนโต]

มถ มตฺถ +อ = มถ มตฺถ มถ ราบกว่น, ทำให้วุ่นวาย, ย่ำยี

มทฺท +อ = มทฺท เหยียบ, ย่ำ, ย่ำยี, ขย่ำ [ต. มตฺโต]

โอ-มทฺท +อ = โอมทฺท เหยียบลง, ขย่มลง ...

ป-หฺร +อ = ปหฺร ประหาร, ทูบ, ตี (สิ่งมีชีวิต) [ต. ปหฺโต]

ปฺถ +ณณย = ปฺถถย โปถ-ถย ประหาร, ทูบ, ตี [#วัต. นิปฺโปเถติ]

กฺฎ +ณณย = โกฏฺ-ฎย ตอก, ต่ำ, ทูบ, บู

โกฏฺ +อ ณณย = โกฏฺฎ โกฏฺ-ฎย ตอก, ต่ำ, ทูบ, บู

หน +อ = หน ฆ่า, เบียดเบียน, กำจัด [วัต. ทฬญฺติ กม.;
วธฺติ วธฺติ (หน>ธ); วธฺติ เทตฺ.; ฆาเตติ (หน>ฆาต); ฆาเตติ ฆาตยฺติ เทตฺ.
สัต. ฆาตเย เทตฺ. ต. ทโต ตฺ. หนฺตฺวา วธฺิตฺวา ฆาเตตฺวา ตฺ. หนฺตุ]

(ณฺ ปาณฆาตี ปฺรฺปฆาตี ณฺหฺ ฆาตโก โคฆาตโก จฺเรฆาตโก หฺลฆาตโก
ตฺ หนฺตา วฆฺตฺตา รฺ วฐฺ ณฺย วฆฺเม ณฺ วธฺ อนฺุปฆาโต ยฺ อาฆาตน)

ทฺ +ณฺ ณฺ; นา = ทฺโน ทฺนา ทฺนา เบียดเบียน (อ อุปฺททฺโว)

หน +ย = ทฬญฺ เบียดเบียน, กระทบกระทั่ง [วัต. ทฬญฺติ กัต.]

หฺลฺ +อ ณณย = หฺลฺ หฺล-สย เบียดเบียน (ณฺหฺ อหฺลโล (น-))

ปฺฝ +ณณย = ปฺฝ-ฝย เบียดเบียน, บีบคั้น, ฆ่า

ฆฺฎ +ณณย = ฆฺฎ-ฎย เบียดเบียน, เบียดเสียด, รวมกัน

พาร +อ = พาร ห้าม; ทำลาย, ฆ่า, เบียดเบียน (อ อาพาโร)

พฺฐิ พธ +ณณย = พฺฐเ-ธย เบียดเบียน (ณฺ ปลฺโพโธ (ปริ-))

เหตุ	+อ	=	เหตุ	เปียดเปียน, บิปปัน <i>[#วัต. วิเหตุติ]</i>
วิช	+ย	=	วิชฌ	แทง, เสียดแทง <i>[ต. วิทฺโธ ตฺ. วิทฺธา]</i>
ปฏิ-วิช	+ย	=	ปฏิวิชฌ	แทงตลอด <i>[ต. ปฏิวิทฺโธ ตฺ. ปฏิวิทฺธา]</i>
รุษ	+ย	=	รุษช	แทง, เสียดแทง; เป็นโรค, เจ็บป่วย <i>(ณ โรโค)</i>
ภู	+ณณ	=	โกณฺห-ภู	ตี, ทูบ, เคาะ, ตัด, เกี้ยว, ปั่น
อา-ภู	+ณณ	=	อาโกณฺห-ภู	ตี <i>(กลอง), ...</i>
ทุส	+ย	=	ทุสส	ไม่ชอบใจ, ทำลาย, ประทุษร้าย <i>[ต. ทุฏฺฐฺ (ณ โทโส ปโทโส)]</i>
อป-ราธ	+ย	=	อปรชฌ	ประทุษร้าย, ผิด

ตัด เจาะ ทำลาย แยก เลื่อม

ลู	+นา	=	ลูนานา	ตัด, เกี้ยว <i>[ต. ลูโน] (ยุ ลวนํ โลณ)</i>
กนฺต	+อ	=	กนฺต	ตัด, ผ่า, เชือด, ควัก; กรอด้าย, ปั่นด้าย
ผล ผพ	+ณณ	=	ผาเล-ลย	ตัด, ผ่า
เว	+อ	=	วย วาย	กรอด้าย; ให้เหยียดห่างไป; สรรเสริญ; ส้ารวม <i>(ณ วายู วายเ ตนตวาย)</i>
กุส	+อ	=	กุส	ตัด, ด่า ...
จฺ	+นา	=	จฺนา	กำจัด, ทำลาย
จฺส	+ณณ	=	จฺเส-สย	กำจัด, ทำลาย
ทุส	+ณณ	=	ทุเส-สย	กำจัด, ทำลาย, ประทุษร้าย <i>(ณฺกุส ทุสโก กฺกุสโก)</i>
ทล	+อ ณณ	=	ทล ทาเล-ลย	ทำลาย, แยก <i>[#วัต. ปทาเลติ]</i>
ภิท	+อ	=	ภินท	ทำลาย, ต่อย, ตัด <i>สภม. [ต. ภินโน] (ตุ เกตตวา)</i>
ภิท	+ย	=	ภิชช	แตก; ต่างกัน <i>สภม. [ต. ภินโน #วัต. ปภิชชติ]</i> <i>(อ #ปฏิสมภิทา ณ เกโท สิลเกโท)</i>
ผล	+อ	=	ผล	แตกสลาย; ทำลาย; สำเร็จ, เผล็ดผล
มุลล	+อ	=	มุลล	บาน, เผยออก, แยก, ทำลาย, สลาย <i>[ต. มุลลโต]</i>
มุฏฺ	+อ ณณ	=	มุฏฺ โผณฺห-ภู	บาน, เผยออก, แยก, ทำลาย, สลาย; สะบัด, ปรบ <i>[ต. มุฏฺโล] (ยุ โผณฺนํ ปรบ(มือ))</i>
ภณช	+อ	=	ภณช	หัก, ผ่า, ทำลาย <i>[ต. ภณโค ภณฺฐฺ (ณ ภณโค ภงฺโค)]</i>

ภช+อ	=	ภช	แบ่ง, จำแนก; คบ, เสพ <i>(ณฺย ภาคโย)</i> <i>ณ สวิภาโค ติ ภคตติ วิภคตติ ยุ ภชน)</i>	
ภช	+ณณ	=	ภชช-ชย	แจก, จำแนก <i>(ณ ภาคो ตि วิภคตติ)</i>
นส	+ย	=	นสส	ฉิบหาย, พิณาศ <i>[วัต. นาสติ นาสยติ เหตุ. ต. นฏฺฐฺ; นาสโต เหตุกัม.] (ณฺกุ กบฺวินาสโก ณ วินาส)</i>
ลี	+อ ย	=	ลย ลาย ลีย	ละลาย, พิณาศ, ย่อยยับ <i>[วัต. วิลียติ]</i>
เฉ	+อ	=	ฉว	ตัด, ฉีก, ขาด, ทำลาย <i>[ตฺ. เฉตวา]</i>
ฉิท	+อ	=	ฉินท	ตัด, บั่น, แบ่ง, ผ่า, ทอน, ชิ่ง <i>สภม. [วัต. #สณฉินทติ ต. ฉินโน ตฺ. อจฉินทติ อ-ฉิท] (ณิ สนฉิจเฉทิ)</i>
อา-ฉิท	+อ	=	อจฉินท	ตัด, ชิ่ง <i>สภม. [ต. อจฉินโน ตฺ. อจเฉชชติ อา-ฉิท-ย]</i>
สํ-อ-ฉิท	+อ	=	สมจฉินท	ตัดขาด ... <i>สภม.</i>
อ-ฉิท	+อ	=	อจฉินท	ตัด, ขจัด <i>สภม. [วัต. อจฉินชชติ กัม. ต. อจฉินฺฐฺ]</i> <i>'อันเขาทั้ง, อันเป็นแดน'</i>
ฉิท	+ย	=	ฉิชช	ขาด, ทะลุ, แยก, สลาย <i>สภม. [วัต. #ปจฉิชช; ต. ฉินโน]</i>
ฉิทท	+ณณ	=	ฉิทท-ทย	เจาะ, เป็นรู, เป็นโพรง
เฉท	+ณณ	=	เฉท-ทย	ตัด, ผ่า ...
ชฺ	+ย	=	ชฺย	สิ้น, เลื่อม, หมด; อยู่, อาศัย <i>[วัต. เขเปติ เหตุ. ต. ชฺโณ] (ณ ชโย ปริกชโย ธนชโย)</i>

ขุด ไถ ไส

กส	+อ	=	กส กสฺส	ไถ, เสือก, ไส <i>[วัต. กสาเปติ เหตุ. (ไม่ทฺธิ)]</i> <i>ต. กสฺฐฺ (ณฺกุ กสโก กสฺโก อี กสิ)</i>
ชน	+อ	=	ชน	ขุด, เจาะ, ไช <i>[วัต. ชนาเปติ เหตุ. (ไม่ทฺธิ) ต. ชโต] (กุวิ #สงฺขโย (ส-) ตุ ชตตวา)</i>
ตจฉ	+อ	=	ตจฉ	ถาก, ไส, ทำให้บาง <i>(ณฺกุ ตจฉโก)</i>
ลิข	+อ	=	ลิข	เขียน; ทำให้บาง (กลิ้ง, ขัด, ขูด)

คด งอ

อิลช	+อ	=	อิลช	งอ, คู้เข้า <i>[#วัต. สมิลชชติ, สมิลชชติ]</i>
กฏ	+อ	=	กฏ	คด, โค้ง, งอ, โกง, บิด, ตัด, เกี้ยว, ปั่น

ภช	+อ	=	ภช	คด, งอ, (ง) ขด <i>[ตฺ. #อาภชชิตวา (นัง) คู้(บัลลังก์)]</i>
----	----	---	----	--

ครอบงำ กดขี่

อภิ-ภู	+อ	=	อภิว	ครอบงำ <i>[ต. อภิวโต ตฺ. อภิวุยย] (กุวิ อภิว #สหพภิกฺ)</i>
ป-สท	+อ ย	=	ปสท ปสยท	กดขี่, ข่มเหง <i>[ต. ปสยท] (ณฺย ปสยโท)</i>

สำเร็จ

กปป	+อ ณณ	=	กปป กปเป-ปย	สำเร็จ, กำหนด, ถึง, บรรลุ; ทำ, คิด, นึก... ; ตัด, โกง
ติร	+ณณ	=	ติเร-รย	ทำ(กิจ)สำเร็จ <i>(ยุ สนฺติรม)</i>
สิจฺ	+ย	=	สิชฌ	สำเร็จ <i>[ต. สิทฺโธ] (ติ สมิทฺธิ)</i>
สธ	+อ ย	=	สธ สธย	สำเร็จ <i>[วัต. สธาเถติ เหตุ.]</i>
สํ-อิธ	+ย	=	สมิชฌ	สำเร็จ
สํ-ปท	+ย	=	สมปชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์ <i>[วัต. สมปาเทติ เหตุ. ต. สมปตฺโต สมปนโน; สมปาทิตฺ เหตุกัม.]</i> <i>(อ สมปทา ติ สมปตฺติ)</i>
นิ-ฐฺ	+อ	=	นิฐฺ	ตั้ง, ตั้งลง, สำเร็จ, จบ <i>[ต. นิฐฺโต]</i>
นิ-ปท	+ย	=	นิปชช นิปชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์ <i>[วัต. นิปพาเทติ เหตุ. ต. นิปปนโน นิปพนโน] (ติ นิปตฺติ นิปตฺติ)</i>
อว-โส	+ย	=	อวสย	จบลง, สำเร็จลง, สิ้นสุดลง <i>[ต. อวสโต]</i> <i>#วัต. ปริโยสาเปติ เหตุ.] (ณ อวสาโย ยุ อวสานํ โอสานํ ปริโยसान)</i>

เจริญ สว่าง รุ่งเรือง มั่นคง

วชฌ	+อ	=	วชฌ	เจริญ, งอกงาม, เต็มโต, เพิ่มขึ้น <i>[วัต. วชฺเจตติ เหตุ. ตฺ. วชฺเจตฺตวา เหตุ. ต. วุชฺโณ] (ติ วุชฺฌ)</i>
รุจ	+อ	=	โรจ	รุ่งเรือง, งดงาม <i>[#วัต. วิโรจติ]</i>
ชุต	+อ ณณ	=	โชต โชเต-ตย	สว่าง, รุ่งเรือง, โพลง <i>(ยุ โชตโน)</i>
ทิป	+ย	=	ทิปป	สว่าง, รุ่งเรือง, โพลง; ร้อน, ไหม้ <i>[#ต. อาทิตฺโต]</i> <i>(ณ ทิปเป ปทิปเป ประทิป, โคมไฟ ทิปเป ทริปป ติ ทิตฺติ ความสว่าง รุ่งเรือง)</i>
ภู	+ณณ...ณน	=	ภาเว-วย ภาวาเป-ปย	(ทำให้)เจริญ-มี-เป็น, อบรม(จิต) <i>[ต. ภาวิทฺโต เหตุกัม.]</i>

ภา +อ = ภา ภาย สว่าง, รุ่งเรือง, แจ่มแจ้ง [*#วัต. วิภาติ วิภายติ*
ปภาติ ปภีภาติ ต. วิภาโต] (*ภวิ #ปภา*)

ภาส +อ = ภาส สว่าง, รุ่งเรือง; พุด (*ยุ ภาสโน*)

ชล +อ = ชล สว่าง, รุ่งเรือง, บริบูรณ์; คม; ห้วนไหว
[*วัต. (อคคิ) ชาเลติ เทตฺ. #(อคคิ) ปชชลติ*]

พห +อ = พห เจริญ, มั่นคง [*ต. พานฺโห*]

ผายี +อ = ผาย เจริญ, เพิ่ม [*ต. ผาโต ผีโต*] (*ยุ เผโณติ ผาติ*)

ถิร +อ = ถิร มั่นคง

กราบ ไหว้ บูชา นอบน้อม เคารพ สักการะ

วณท +อ = วณท ไหว้ (*ณฺว วณทโก ยุ วณทนิ*)

อภิ-วที +ณณย = อภิวาเท-ทย กราบไหว้, อภิวาท, สรรเสริญ

นมสส +อ = นมสส น้อมไหว้

นม +อ = นม น้อม, นอบน้อม

โอ-นม +อ = โอนม น้อมลง, ก้มลง [*วัต. โอนมาเปติ เทตฺ. (ไม่พหิ) ต. โอนโต*]

วิ-อติ-นม +ณณย = วิตินาเม-มย (*ย้งกาล*) ให้น้อมไปลงวิเศษ,

ให้เวลาม่านไป เทตฺ.

อุป-นม +ณณย = อุปนาเม-มย น้อมเข้าไป, นำเข้าไป, น้อมถวาย

มาน +อ ณณย = มาน มาเน-นย บูชา, นับถือ (*ยุ มานนํ มานนา*)

ปุษ +ณณย = ปุเช-ชย บูชา (*ณฺว อจาริยปุษโก ปติปุชิกา (อิตถิ) อ ปุชา*)

อป-จาย +อ = อปจาย บูชา, นับถือ, เคารพ (*ณิ อปจายี*)

วุทฺตามาปจายี ติ อปจิติ ยุ อปจายนํ อปจายนา)

ยช +อ = ยช บูชา, บูชาเทพ, เช่นสรวง [*ต. ยัญโฐ*]

(ณ ยโค ยุ ยชนิ)

หุ +อ = หว ชุโห (*พหามา*) บูชา (*ยุ หวนํ #อาหุณิ*)

สํ-กร +โอ = สกฺโรร ทำโดยดี, สักการะ [*ต. สกฺกจจ #อธิกัจจ*]

ครุ-กร +โอ = ครุโรร ทำให้หนัก, เคารพ

เกิด

ชน +ย = ชาย เกิด [*ต. ชาโต ตฺ. ชนิตฺวา; ชนตฺวา เทตฺ. (ไม่พหิ)*
(ภวิ อตฺโรช กम्मโซ วาริโซ อมฺทโซ ชลโซ อนุโซ ทฺวิโซ ณฺว ชนโก ชนิกา

ตฺ ชนตฺ (แจกอย่าง ครุ) อ ชโน ติ ชาติ)

วิ-ชน +ย = วิชาย คลอด (ลูก) [*ต. วิชาโต*]

สํ-ชน +ย = สณฺชาย เกิด, เกิดพร้อม, เกิดดี, เกิดเอง [*ต. สณฺชาโต*]

สุ +อ ย = สุ สุย คลอด (ลูก), ให้งดิด, เกิด, ประสูติ [*#วัต. ปสวติ*]

อณฺท +อ = อณฺท ออก (ไข)

อุ-ปท +ย = อุปปชช เกิดขึ้น [*วัต. อุปปาเทติ เทตฺ. อชฺ. อุทปาที*
อุ-ท-อ-ปท-ย-ฮิ ต. อุปปนโน; อุปปาทีโต เทตฺกัม. ตฺ. อุปปชช (ตฺ อุปปชชตา
ณ อุปปาโท ติ อุปฺปตติ ยุ อุปปชชนิ)

อุป-ปท +ย = อุปปชช เกิดขึ้น, ปรากฏขึ้น; เข้าถึง
[*วัต. อุปปชชเร (=อุปปชชนติ ไซในคาถา) (ยุ อุปปชชนิ)*]

นิ-วตฺต +อ = นิพฺพตฺต เกิด, บังเกิด [*วัต. นิพฺพตฺตติ อชฺ. นิพฺพตฺติ*
ต. นิพฺพตฺโต]

มี เป็น (*กิริยา 'มี' ในภาษาบาลี เป็นอกรรมกิริยา*)

ภู +อ = ภาว มี, เป็น [*อนีย. ภาวนียเต ต. ภูโต; ภาวโต เทตฺกัม.*
ตฺ. ภวิตฺวา; ภาเวตฺวา เทตฺ. (ภวิ สยฺภู สยฺมภู สพฺพภาภิภู อภิภู ณิ วิภาวี
ตฺ ภวิตา #อภิภวิตา อ ภโว ปภโว อตฺตสมภโว ณ ภาวโ วิภโว ติ สมภูติ
วิภูติ ยุ ภวานํ ภาวนา)

หุ +อ = โห มี, เป็น [*อชฺ. อโหสิ อหฺสุ; ตฺ. หุตฺวา สมานกาล*]

ป-หุ +อ = ปโห เพียงพอ, มีพอ, มีมาก 'มีทั่ว'; เจริญ
[*วัต. นปฺปโหติ (น-) ต. ปหฺโต ปหฺโต*] *อ ปหฺโก (ก สกฺตละ) ยุ ปโหนโก (ก สกฺตละ)*

อส +อ = มี, เป็น [*วัต. อตฺถิ สนฺติ; อสิ อตฺถ; อมฺหิ อสฺมิ; อมฺห อสฺม*

ปฺณฺย. อตฺถ สนฺตฺ; อาหิ อจฺฉ อตฺถ; อมฺหิ อมฺห ทฺย. อาสิตฺถ

สํต. อสฺส อสฺส; อสฺส อสฺสจ; อสฺส อสฺสจ; อสฺส อสฺสจ; อสฺส อสฺสจ; อสฺส อสฺสจ; อสฺส อสฺสจ

อชฺ. อาสิ อาสิ; อาสิ อาสิตฺถ; อาสิ อาสิมฺหา

วิท +ย = วิชช มี [*#วัต. สวิชชติ*]

เป็น ตาย แก่

ชีว +อ = ชีว เป็นอยู่, มีชีวิตอยู่ (*ณิ รมฺมชีวี ช พุชชีวี สฺชีวี*)

อา-สส +อ = อสฺสส หายใจ [*#วัต. ปสฺสสติ*]

มร +อ = มร ตาย [*วัต. มียยติ มียติ (มร>มียย มีย)*
มาน. มียยมาโน มียมาโน ต. มโต; มาริโต มาราปีโต เทตฺกัม.]

(ณฺว ทตฺถิมารโก ณ มาโร ยุ มรณิ)

จฺว +อ = จว เคลื่อน, ตาย [*ต. จฺโต (ติ จฺติ ยุ จวณิ)*]

ชีร +อ = ชีร เก่า, แก่, คร่ำคร่า [*ต. ชินฺโณ (อ ชรา)*]

เกลี้ย โปรย หว่าน กระจาย

ฝุ +นา = ฝุณา ฝัด, โปรย, รอย

วป +อ = วป หว่าน, ปลูก; ทอ; โคนศึรชะ [*ต. วุตฺโต (ณฺว*
วาปโก ณฺย วโป ณ วาโป ยุ วปนนิ)]

รฺป +ณณย = โรเป-ปย หว่าน, ปลูก; ยก [*ต. โรปีโต (ยุ โรปนนิ)*]

กิริ +อ = กิริ เรี่ยราย, เกลี้ย, โปรย, เคลื่อน [*ต. กิณฺโณ*]

สํ-กิริ +อ = สงฺกิริ เรี่ยราย, เกลี้ย, ... ปะปน [*ต. สงฺกิณฺโณ*]

สํ-กิริ +อ = สมฺกิริ เรี่ยราย, ปะปน, เคลื่อนกล่น [*ต. สมฺกิริโน*]

โอ-กิริ +อ = โอกิริ โปรยลง, หว่าน, ทำให้เรี่ยราด

วิ-ป-กิริ +อ = วิปฺกิริ เคลื่อนกล่น, กระจาย [*ต. #ปฺกิณฺโณ*]

สํ-สชช +อ = สสฺชช ปะปน, เจือปน, เกี่ยวข้อง, คลุกคลี
(อ สสฺสโค ณ สจฺโค)

รด ราว เปี้ยก แห้ง

วสฺส +อ = วสฺส (*ฝน*) ตก, รด, โปรย (*อ วสฺสํ วสฺโส ติ วฺสฺสิ*)

อติ-วสฺส +อ = อติวสฺส รั้ว

สิจ +อ = สิจจ รด, ราว, เท, ไหลออก ... [*ต. สิตฺโต*]

ป-ชฺร +อ = ปชฺร ปชฺรม รด, ราว, เท, ไหลออก, พรม ... (*ยุ ปชฺรมณิ*)

สนฺหุ +อ = สนฺท ไหลออก [*#วัต. วิสฺสนฺทติ, อภิสฺนฺทติ*
(อ นิสฺสนฺโท)]

สุ +อ = สว ไหลไป; ให้งดิดขึ้น; เป็นใหญ่

อลฺขฺ +อ = อลฺขฺ หยอด, ทา, เจริม; ปราภฏฺ; เจือปน; เว้น
 กิลฺลิตฺ +ย = กิลฺลิตฺย กิลฺลิตฺชฺ เปียก, ขึ้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น [ต. กิลฺลินโน]
 ติม +อ ฌณฺย = เตม เตมม-มย เปียก, ขึ้น, ชุ่ม, ชุ่มชื้น [ต. ตินฺโต]
 มิเล +อ = มิลาย เห็นวณฺ, อับแสง [ต. มิลาโต]
 สฺส +ย = สฺสส แห้ง, เทียว, ผอม, ชุบซีด [ต. สฺสโก สฺสโกชฺ]
 สฺกฺข +อ = สฺกฺข แห้ง, ไม่สนใจ, ไม่ตั้งใจ [วต. สฺกฺขาเปติ เหตุ.
 ตาก(จีวร) ต. สฺกฺโก สฺกฺโกชฺ]

ห้าม ปิด กั้น บัง เปิด ปล่อยให้

วร +อ ฌณฺย = วร วาเร-รย วเร-รย ปิด, กั้น [#วต. อวารตฺ]
 (ณฺย นิวารโย ทุนฺนิวารโย)
 วิ-วร +อ ฌณฺย = วิวร วิเว-รย เปิด [วต. วิวราเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. วิวฺโร]
 นิ-วร +ณณฺย = นิวาเร-รย ห้าม, กั้น (ยุ นิวรณฺ นิวารณฺ #ทนตาวรณฺ)
 ปริ-วร +ณณฺย = ปริวาเร-รย กั้นรอบ, แวดล้อม [ต. ปริวุโต] (ณฺ ปริวาโร)
 รุช +อ เอ = รุช รุชฺธิ รุชฺธิ รุชฺเช รุชฺโธ ปิด, กั้น, ห้าม [ต. รุชฺโธ]
 ถก +อ ฌณฺย = ถก ถก-กย ปิด, กั้น, กระทบกระทั่ง
 ฉท +ณณฺย = ฉาท-ทย มุง, บัง, ปิด กั้น, ปิดบัง [ต. ฉนฺโน #วต. ปฏฺิจฉาทติ]
 อา-ฉท +ณณฺย = อจฺฉาท-ทย ปล่อยให้, ปกปิด
 นิ-วส +ณณฺย = นิวาเส-สย ปล่อยให้ [ต. นิวุตฺโต] (ณฺ นิวาโส)

ปริ-ธา +อ = ปริธา ปริท ปล่อยให้
 ปา-อา-ร-อุป +อ = ปารูป ปล่อยให้ (ยุ ปารูปนฺ)
 ปิ-ธา +อ = ปิธา ปิท ปล่อยให้, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [วต. ปิททาเปติ เหตุ.
 (ไม่วุทธิ) ต. ปิทฺทิตฺ ปิทฺทิตฺ]
 อปิ-ธา +อ = อปิธา อพิท ปล่อยให้, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [ต. อพิทฺทิตฺ อพิทฺทิตฺ]
 กุชฺช +อ = กุชฺช คำว่า, คำว่าลง, คำว่าหน้า, กั้นหน้า [#วต. นิกฺกุชฺชติ]
 อุ-กุชฺช +อ = อุกุชฺช ปล่อยให้, ปล่อยให้

สำรวม ระวัง

สํ-วร +อ ฌณฺย = สํวร สํเว-รย สำรวม, ระวัง, ปิด, กั้น (อ สํโว ยุ สํวรณฺ)

สํ-ยมุ +อ = สํยม สํยจฺจ สำรวม, งดอินทรีย [ต. สยฺโต] (อ สยฺโม สยฺญโม)
 ขมก ขกฺ +อ = ขมก งดไว้, ปิดกั้น, ขัดขวาง; คำจุน [#ตฺ. วิกุขมฺเภตฺวา]
 (ณฺ #วิกุขมฺโก ขมฺโก ไม้ค้ำ, ผู้ค้ำจุน ยุ #วิกุขมฺภณฺ)

ผูก ร้อย ติด

พฺนฺธ +อ = พฺนฺธ ผูก, พัน, มัด, รััด [ต. พฺนฺโธ พฺนฺโธ]
 ลี +ณฺ = ลีโณ ผูก, พัน, รััด
 สํ-นท +ย = สนนฺยท ผูก, สวม (ภระ) [ต. สนนฺทโธ ตฺ. สนนฺยท] (ยุ #อพนฺยท)
 เวฐฺ +อ ฌณฺย = เวฐฺ เวฐฺ-ฐย ผูก, พัน, รััด [ตฺ. เวฐฺตฺวา #วต. นิพฺเพฐฺติ]
 รุ +ณฺ = รุณา ร้อย
 ลพิ +อ = ลมฺพ เหนียว, แขนว, ห้อย, คล้อง [#วต. วิลมฺพติ
 ยิตฺเหนียว, ห้อย ... อวลมฺพติ พิงพาง, ห้อย ...]
 ลค +อ = ลค ลคค ติด, ข้อง, เกี่ยวข้อง, แขนว, คล้อง [ต. ลคโค]
 สชฺช +อ = สชฺช ติด, ข้อง, ไม่คล้อง [ต. สจฺจฺโฐ] (ณฺ อุปสคโค)
 ลิว +ย = ลีพพ เย็บ

ประดับ ตกแต่ง

ปิลฺลิตฺ +อ = ปิลนฺธ ประดับ, ตกแต่ง
 มจฺจิ +อ เอ = มณฺท มณฺเท ประดับ, ตกแต่ง (ยุ มณฺจณฺ)
 ภูสฺ +อ ฌณฺย = ภูสฺ ภูเส-สย ประดับ, ตกแต่ง (ยุ #วิภูสณฺ)

ปล่อยให้ พัน

มุจ +อ = มุจจ ปล่อยให้, แก้, ถอด สกมฺ. [อิ. ไม้จย ย อคต
 ภวิส. ไม้จย ต. มุจฺโต ตฺ. ไม้จย #อโมกฺโก]
 มุจ +ย = มุจจ หลุด, พัน สกมฺ. [ภวิส. ไม้จย ต. มุจฺโต]
 (อ ไม้จย วิไม้จย ตฺ. วิมุจฺติ)

อยู่ อาศัย

วิ-หฺร +อ = วิหฺร อยู่, อาศัย (ณฺ สุขวิหฺริ ณ วิหฺโร)
 วส +อ = วส อยู่, อาศัย [ภวิส. วจฺจติ ตฺ. วตฺถพพ
 ต. วุตฺโต #นิวุตฺโต] (ณฺ สวตฺถวาสี ทิสววาสิ)

อธิ-วส +อ = อธิวส อยู่ทับ, อยู่อาศัย, สิง, สิงสถิตย์
 [วต. อธิวาเสติ เหตุ. รับ (คำ/นิมนต์), อดกลั้น ต. อธิวุตฺโต อธิวุตฺโต กต. กัม. เหตุกัม.]
 อธิ-อา-วส +อ = อชฺฉวส อยู่ครอบครอง
 ปฏฺิ-วส +อ = ปฏฺิวส อยู่, อาศัย
 อา-วส +อ = อาวส อาศัยอยู่, อยู่ครอง (ณฺ อาวาโส #สํวาโส ๓ อาวโส)

ฉาบ ทา ปล่อยให้ ย้อม

ลิป +อ = ลิมป ฉาบ, ทา, ลูบไล้
 มกฺข +อ ฌณฺย = มกฺข มกฺข-ชย ทา, ลูบไล้, ลบหลู่
 รนฺช +อ ย = รนฺช รนฺช รนฺช ย้อม, กำหนด [ต. รนฺชฺโต] (ยุ รนฺชนฺ)

เผา ไหม้ ต้ม หุง สุก

ปจ +อ = ปจ หุง, ต้ม, ปรง (อาหาร), เผา, ไหม้ สกมฺ.
 [วต. ปจฺจติ กัม.; ปจาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) มาน. ปจฺจมาโน กัม. ต. ปกฺโก]
 (อ นิปโก ณ ปาโก)
 ปจ +ย = ปจจ สุก สกมฺ. [ต. ปกฺโก] (ณ วิปาโก ปริปาโก)
 ตป +อ ย ฌณฺย = ตป ตปป ตปเป-ปย ร้อน, เปร้อร้อน, เผา; อิ่ม, เอิบอิ่ม
 [ต. ตตฺโต] (ณฺ อาตปปี อ อาตโป ณ อาตโป อาตปโป)
 ตป +อ = ตป สะดุ้ง, กลัว; เป็นใหญ่ [วต. #อตุตฺตปติ โอตตฺตปติ]
 (อ โอตตฺตปติ)

ณป +อ ฌณฺย = ณป ณาเป-ปย เผา, ไหม้ [วต. ณาเปติ กต. เหตุกต.
 ต. ณาโม; ณापิตฺ เหตุกัม. ตฺ. ณาเปตฺวา กต. เหตุกต.]
 ณ +อ = ณณฺย (เอ> อาย) เผา, ไหม้, เปร้อร้อน, สว่าง; เฟ้ง, คืด
 [ตฺ. ณายิตฺวา]
 ทท ทท +อ = ทท ทท ไหม้ (อันไฟ) เผา [วต. ททฺทิตฺ มาน. ททฺทมาโน กัม.
 ต. ททฺโธ] (ณฺ จจฺจาทโก ณ ปริพาทโย ยุ #อาพาทนฺ)
 ป-กฺก +อ = ปกฺกฺกฺฐ เตือด, เตือดพ่น [ต. ปกฺกฺกฺฐิตฺ]
 วส +ณณฺย = วาเส-สย อบ, รม (ทำให้มีกลิ่นหอม) (ณฺ วาโส)

ชำระ กวาด ล้าง อาบ สะอาด บริสุทธิ์

สํ-มชฺช +อ = สมนฺชช ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด

ปริ-มชช +อ = ปริมชช ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด, ลูบ, คลำ
โธว +อ = โธว ล้าง

ป-ชล +ณณย = ปกขาล-ลย ล้าง, บ้วน (ปาก), ขำระ

ปุณณ +อ = ปุณณ ปุณช เช็ด, ถู, ขำระ, กวาด

สุธ +ย = สุขม หมดจด, บริสุทธิ์, สะอาด
[*วัต. โสเธติ โสธยติ เทต. 'ให้หมดจด' โสธาเปติ โสธายติ เทต. 'ให้ชำระ'*
ต. สุทฺโธ; โสธิตฺโต เทตฺกัมม. 'ให้หมดจด'] (ติ สุทฺธิ #วิสุทฺธิ ยฺ สุขมน)

สุจ +อ เอ = สุจ สุเจ สะอาด, หมดจด; แสดง, ไป, เป็นไป (มโลโก ยฺ โสจนิ)

ปุ +อ นา = ปว ปุณา ขำระ, สะอาด, หมดจด (มฺว ปาวโก)

นุหา นหา +ย = นุหาย นหาย อาบ [*วัต. นหาเปติ เทต. (ไม่พบ)*] (ยฺ นหาน)

ฆัส +อ = ฆัส ลี, ถู, บด

เชื้อถือ เลื่อมใส ผ่องใส เศร้าหมอง ขุ่นมัว

สํ-ธา +อ = สนธา สทพท เลื่อมใส, เชื้อถือ; เชื่อมต่อ (อิ สนธิ)

ป-สท +อ = ปสัท ไม่มีมลทิน, หมดจด, ผ่องใส [*วัต. ปสาเทติ เทต. ต. ปสนโน*]

ป-สท +ณณย = ปสาเท-ทย ยินดี, เลื่อมใส [*วัต. ปสาเท-ทยติ กัต. เทตฺกัต.*] (ณ ปสาโท)

เท +อ = ทย รักษา, ป้องกัน, หลบ; ขำระ; ดูหมิ่น [*#วัต. นิททายติ ไวยาทยติ ต. ปรีโยทาเปตฺวา*] (อ ทยา #นิททา ยฺ #ไวทานํ ไวยาปน)

กิลิส +ย = กิลิสต เศร้าหมอง, เบียดเบียน, แผลพเนา [*ต. กิลิสฺสู*]

ลูลิ +อ = ลูนถ เศร้าหมอง, ขุ่นมัว, เบียดเบียน, เดือดร้อน

รักษา คุ้มครอง เลี้ยง

รกข +อ = รกข รักษา (ณิ วาจานฺรกฺขี มฺว รกฺขโก-ชิกา

#อารกฺขโก วัสานฺรกฺขโก ตฺ รกฺขิตฺวา ขฺ รกฺกฺโข ยฺ รกฺขณ)

पाल +ณณย = ปาเล-ลย รักษา (มฺว ปาลโก โคपालโก ธนपालโก

ปเวณิปาลโก ตฺ ปาลยิตฺวา ณ ทวารปาลโ อยุยานปาลโ)

กิต +ณ = ติกิจจ (เทวภาวะ) รักษาโรค, เยียวยา; รั้ง, ปราบณา; อยู่; สงสัย

(อ #วิจิกิจฉา)

คูป +อ = โคป คุ้มครอง, ปกครอง, รักษา [*ต. คุดโต*]

(มฺว สุสานโคปโก ณ โคโป ติ คุดติ อินทฺริยคุดติ)

ภร +อ = ภร เลี้ยงดู; นำไป [*ต. ภโต-โฆ ภจฺโจ*] (ตฺ ภตฺตา ขฺ ทฺพภโร สุภโร ณฺย ภารโย อ มาตาเปติภโร อตตภโร ติ ภติ ยฺ ภรณ)

ปฺส +อ ย นา ณณย = ปฺส ปฺสส ปฺสสนา ไปเส-สย เลี้ยงดู (มฺว มาตุโปสโก)

ชคค +อ = ชคค ประคอง, ประคับประคอง, ปฏิบัติ, ซ่อมแซม [*#วัต. ปฏิชคคติ*] (มฺว วิหารปฏิชคคโก)

ชนะ แพ้

ชิ +อ = เช ชย ชนะ [*ตฺวณฺต. ชิตฺวา ต. ชิตฺ ตฺ. ชิตฺวา*]

(ภฺวิ มารชิ ตฺ เขตฺตา อ ชโย วิชโย ยฺ ชยณ)

ชิ +นา = ชินา ชนะ [*อชฺ. อชินิ #ปฏิชินาติ ตฺ. ชินิตฺวา เขตฺวา*]

ปรา-ชิ +อ = ปราเช ปราชย แพ้ [*ต. ปราชิตฺ*] (อ ปราชโย)

ยฺธ +อ ย = โยธ ยฺธม รบ, สู้ [*ต. ยฺทฺโธ #ปฺยฺทฺโธ*] (ตฺ ยฺธฺมิตฺตา)

เล่น

กีฬ +อ = กีฬ เล่น (มฺว สหปฺสฺกีฬโก)

ทิว +ย = ทิพพ เล่น (อ เทโว)

กุมาร +อ ณณย = กุมาร กุมारे-รย เล่น (อ กุมารโ กุมารโก)

แสวงหา

คเวส +อ ณณย = คเวส คเวเส-สย แสวงหา, ค้นหา (ณิ ปารคเวสี)

อิส +อ = เอส แสวงหา, ค้นหา [*#วัต. ปรียสติ ปรี-ย-อิส*] (ยฺ เอสนา อนสนนา เอสนํ อนสนน)

อาจ สามารถ กล้า กลัว

สก +โอ = สโก อาจ (ณฺย. สกฺกา)

สก +อุณา = สกฺกฺณา อาจ [*สัต. สกฺกฺณฺยฺย อชฺ. อสกฺชิ ภวิส. สกฺขิสฺสติ กาล. อสกฺขิสฺส ตฺ. สกฺกฺณิตฺวา*]

วิ-สท +อ = วิสท อาจ, กล้าหาญ, ปฏิญญา [*#วัต. วิสทติ อฺสฺสทติ*]

ภี +อ = ภาย กลัว [*ต. ภีโต ตฺ. ภายิตฺวา*] (ณ ภยํ เภรโว

รู้ ธีรู้ ธีรู้โก

ภิลิ +อ = ภีส กลัว [*วัต. ภีสาเปติ เทต.*] (ยฺ ภีสณํ ความกลัว, น้หวาดเสียว)

ภมภ +อ = ภมภ กลัว, หวั่นไหว, หวาดเสียว

วิซี +อ ย = วิช เวช วิชช กลัว, หวั่นไหว, หวาดเสียว [*#วัต. สํเวชติ สวีชชติ อฺพพิชชติ*]

อุ-สกี +อ = อฺสฺสงก กลัว, หวาดกลัว [*#วัต. ปรีสงกติ*]

ตส +ย = ตสส กลัว, หวาดกลัว, สะดุ้งกลัว (ณ ตาโส)

ซื้อ ขาย ตีราคา

กี +นา = กีนา กีนมา ซื้อ [*วัต. กีนาติ กีนติ*] (มฺว กฺยโก)

วิ-กี +นา = วิกกีนา วิกกีนมา ขาย

อคฆ +อ = อคฆ มีค่า, มีราคา [*#วัต. อคฺฆาเปติ เทต. ตีราคา*]

ไหว สั่น

จล +อ = จล จลฺจล (เทวภาวะ) ไหว, หวั่นไหว, สั่น

จูป +อ = จูป โจบ ไหว, หวั่นไหว, สั่น, โงก (ง่วง)

[*อณฺต. จปฺลายนฺโต จูป-ล-อฺย อ>อ*] (ยฺ โจบปนํ อลฺ จปโล อ>อ 'คนกลับกลอก')

อิณช +อ = อิณช ไหว, หวั่นไหว, งอ, คู้เข้า [*#วัต. สมิณฺชติ, สมนฺณฺชติ*]

อิร +อ = อิร ไหว, หวั่นไหว

กปิ กมป +อ = กมป ไหว, หวั่นไหว (มฺว #อนุกมปโก โลกานุกมปโก อ กมฺปา ยฺ กมฺปน)

วิธ +อ ณณย = เวธ เวเธ-ธย ไหว, หวั่นไหว; เบียดเบียน

กูป +ย = กูปฺป กำริบ, สะเทือน, โกรธ, พิณาศ [*ต. กูปฺโต*] (ณ โกโป)

ขุก +อ เอ ย นา = โขภ โขภเ ขุกภ ขุกภนา หวั่นไหวอย่างรุนแรง [*ตฺ. โขภเตวา #วัต. สขฺุภภติ สขฺุภภติ สโฆภติ สขฺุภภติ*]

เป็นไป หมุนไป

วตตฺ +อ = วตต เป็นไป, เป็นอยู่, เลี้ยงชีวิต; หมุนไป; เลี้ยงดู, รับผิดชอบ; ห้าม [*วัต. วตเตตฺวา เทต.*] (ติ วตฺตติ ชีวิตฺวตฺตติ #วตตติ)

อติ-วตตฺ +อ = อติวตต เป็นไปล่วง, (น้ำ) ล้น

วฏฺฏ +อ = วฏฺฏ หมุนไป [*วัต. #อวฏฺฏติ*]

ภม +อ = ภม หั้น, หมุ่น [ต. ภนฺโต]

กำหนด ระบุ

องก +อ ฌณฺย = องก องเก-กย กำหนด, หมายถึง, เป็นเครื่องหมาย

ลกข +ณณฺย = ลกฺเข-ขย กำหนด [#วัต. สลฺลฺกฺเขติ]

วิ-อ-รูป ฌป +ณณฺย = ววฺฐุรูปเป-ปย ววตฺถเป-ปย กำหนด, หมายถึง, ตั้งลงไว้
[ววฺฐุรูปเป ววตฺถเป ววฺฐุรูปเป ววตฺถาเป เทตฺ. (ไม่วุทธิ)]

ปริ-อิ +อ = กำหนด [ตฺ. ปริจฺจ]

นิ-ยมฺ +อ = นิยม นิยจฺฉ ตัดสิน, วินิจฉัย, กำหนด; ประพฤติ [ต. นิยโต]
(อ #วินิจฺฉโย)

สํ-ธา +อ = หมายถึงเอา [ตฺ. สนฺธาย ใช้เป็นกิริยาวิเสสนะ]

สงบ สัจด์ หลีกเร้น

สมฺ +อ ย = สม สมมฺ สงบ, ระวัง, ทำความเพียร [ต. สมนฺโต]
#วัต. วุปฺสเมติ วิ-อุป-สม เทตฺ.] (ติ สนฺติ ยฺย สมฺโณ กฺลหฺวูปสมฺนํ)

ปฏิ-ป-สมก +อ = ปฏิปฺสสมก ปฏิปฺสสมก สงบ, ระวัง

วิ-วิจ +อ ย = วิวิจ วิวิจฺจ สัจด์, โดดเดี่ยว, ปลีกออก [ต. วิวิตฺโต ตฺ. วิวิจฺจ]
(ณ วิวโก)

ป-อม +อ = สัจด์ [ต. ปนฺโต]

ลี +ย นา = ลีย ลีนา แอบ, ซ่อน, หลีกเร้น; ติดอยู่; รวมกัน [ต. ลีโน
#วัต. สลฺลีนํติ นิลีนํติ สลฺลีนํติ ปฏิสฺลฺลีนํติ ลียติ นิลียติ ต. สลฺลีนโน
ตฺ. ลียิตฺวา] (อ อาลโย)

เพียร พยายาม สืบต่อ เกียจคร้าน

ฆมฺ ฆมฺมฺ +ณณฺย = ฆมฺ-ณฺย ฆมฺ-ณฺย สืบต่อ, พยายาม, หมั่น, อุตสาหะ
อา-รภ +อ ย = อารภ อารพฺ ปรารภ, (กล่าวถึง, ตั้งต้น, ดำริ), ทำ, เริ่ม,
ลงมือ, พยายาม [ต. อารฺทฺโร #อจฺจารฺทฺโร ตฺ. อารพภ อารทฺธ ตฺ. อารทฺฐ]

อุ-สท +อ = อุตฺสท พยายาม (ณ อุตฺสทา)

วายม +อ = วายม พยายาม

ตทฺิ +อ = ตนฺท เกียจคร้าน, ประมาท, ไม่เอื้อเฟื้อ, เบียดเบียน

อดทน

ขม +อ = ขม อดทน, อดโทษ, ควร, ชอบ [วัต. ขมาเปติ เทตฺ. (ไม่วุทธิ)
ต. ขมาปีโต เทตฺกมฺ. (ไม่วุทธิ)] (อ โอวาทกฺขโม วจนกฺขโม ติ ขนฺติ)

สท +อ ย ฌณฺย = สท สทย สเท-ทย อดทน, อดกลั้น (ยฺย สทฺม)

ติข +อ = ติตฺติกฺข (เทวภาว) อดทน; ผูก, ร้อย (อ ติตฺติกา)

โงง หลอก ลวง

กฺฎ +อ = กฺฎ คด, โกง, งอ, โงง, บิด, ตัด, เกี้ยว, ปัน

วณฺจ +ณณฺย = วณฺจเจ-ย เกลี้ยกล่อม, หลอกลวง

กฺุท +ณณฺย = กฺุเท-ทย โงง, ล่อลวง, ให้พิศวง (ณฺว กฺุทโก)

สฺฐ +อ = สฺฐ ล่อลวง, ล้อโงง; ฆ่า; เศร้าหมอง

บวช ลีก

ป-วช +อ = ปพฺพช ไป, ออกไป, บวช [อฺช. #อนุปพฺพชฺช บวชตาม;
ปพฺพชาเชติ เทตฺ.] (ณฺย ปพฺพชชา)

วิ-ภม +อ = วิภม หันกลับ, หมุนกลับ, หมุนผิด, ลีก, ลาลึกษา
[ต. วิภมฺโนโต]

จับ กอด

จุมฺพ +อ = จุมฺพ จับ, จุมพิต [#วัต. ปริจุมฺพติ]

อา-ลิจฺค +อ = อาลิจฺค กอด

สช +อ = สช กอด

ป่วย ใช้

กิลม +อ = กิลม ลำบาก, เหน็ดเหนื่อย, ซอกซ้ํา, เจ็บไข้, ไม่สบาย
[ต. กิลนฺโต] (ถ กิลมโถ)

คฺิลเ +อ = คฺิลย เจ็บไข้, ไม่สบาย [ต. คฺิลาน]

ไอ จาม อาเจียน

ชิป +อ = ชิป ไอ, จาม; ทิ้ง [วัต. ชิปาเปติ เทตฺ. (ไม่วุทธิ)] ต. ชิตฺโต]

กาส +อ = กาส ไอ, กระจาย

วมฺ +อ = วม อาเจียน; คายออก

ปลูลาด ท่วม คลุม

ป-ญฺป +ณณฺย = ปณฺญาเป-ญฺเป ปลูลาด, ตั้งไว้, แต่งตั้ง, ฝัง, เก็บ [ต. ปณฺญตฺโต]

ถร +อ = ถร ปลูลาด

อา-ถร +อ = อตฺถร ปลูลาด, กราน (กฺฐิน) [ต. อตฺถโต]

โอ-ถร +อ = โอตฺถร ปลูลาด, ปกคลุม, ปิดบัง, ท่วมทับ

สํ-ถร +อ = สนฺถร ฟู, ปลูลาด

อธิ-โอ-ถร +อ = อธิโณถร อธิโณตฺถร ท่วมทับ, ครอบงำ, ปกคลุม

ประกอบ จัดแจง เตรียม

สํ-วิ-ธา/ทท +อ = สํวิทฺท จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ

สชฺช +อ ฌณฺย = สชฺช สชฺช-ชย จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ;
สร้าง, ทำ [ต. สฺฐฺฐ]

ปฏิ-ยต +ณณฺย = ปฏิยาเท-ทย (>ท) ตกแต่ง, จัดแจง [ต. ปฏิยตฺโต]

ยฺช +อ = ยฺชฺช ผูก, ประกอบ, รวบรวม; อุตสาหะ, พยายาม
[#วัต. อนฺยฺยชฺชติ ต. อนฺยฺยตฺโต]

ยฺช +อ ฌณฺย = โยช โยช-ชย ผูก, ประกอบ, รวบรวม
[วัต. ยฺชชฺชติ กมฺ. #วัต. สโยเชติ ต. ยฺชฺชตฺโต #ยฺชฺชตฺโต สมฺยฺชฺชตฺโต]
(ณฺย โยคฺโค นโยชฺชโย ณ โยคฺโค #อุปโยคฺโค ยฺชฺช ยฺชฺชชณฺ)

สํ-อนุ-อา-คม +อ = มา(ตาม)พร้อม(กัน), ประกอบ [ต. สมฺนํนํคฺโค อ>โอ>ว>น]

ถูกต้อง สมควร ชัดแย้ง ห้าม ค้าน

กปฺ +อ เอ = กปฺป กปฺเป ควร, สมควร; อาจ, สามารถ, อาจมี, อาจเป็น

อรท +อ ฌณฺย = อรท อรเท-ทย สมควร, เหมาะสม; บูชา (อ ปุชารโ)

ยฺช +ย = ยฺชชฺช ตั้งใจ, ตั้งมั่น, มั่นคง; ควร, สมควร, ถูกต้อง, ใช้ได้
[ต. ยฺชฺชตฺโต] (ติ ยฺชฺชติ)

วิ-รฺฐ +ย = วิรฺฐณ คัดค้าน, ชัดแย้ง; ปรารภนา

ปฏิ-กฺุส +อ = ปฏิกฺุโส คัดค้าน; ต่าตอบ

ปฏิ-สิธฺ +อ = ปฏิเสธ ห้าม, ปฏิเสธ [#วัต. นิเสธติ] (อ ทิรินิเสธ)

ปฏิ-ชิป +อ = ปฏิกฺุชิป ห้าม, ปฏิเสธ (คน, สิ่งของ) [ต. ปฏิกฺุชิปตฺโต]

อื่นๆ

ปุรุ	+อ	= ปุรุ	เต็ม [วัต. ปุเรติ เหตุ. ต. ปุเรตวา เหตุ. ต. ปุณฺเณ; ปุริโต เหตุกัม.] (ยุ ปุรณฺ)
ทุห	+อ	= ทุห โทห	รีดน้ำนม; ให้เต็ม; ฆ่า; ทำลาย
ธม	+อ	= ธม	ทำเป่าให้มีเสียง, เป่าให้ตั้ง; ก่อไฟ, เป่าไฟ
วลช	+อ	= วลช	บริโภค, ใช้สอย
เสว	+อ	= เสว	เสพ, ใช้สอย, คบหา; ยินดี (ณฺี <i>ปรทารูปเสวี</i> <i>ณฺุ เสวโก อ เสวา ยุ เสวนา ปรทารูปเสวนา เสวนํ</i>)
วิ-สส	+อ	= วิสสส	คุ่นเคย (ณฺ วิสสาโส)
อฏฺฏ	+ณ ฌย	= อฏฺฏ-ณฺย	อึดอัด, บีบคั้น
จฺณณ	+ณ ฌย	= จฺณณ-ณฺย	บด, ละเอียต, แหก
วิช	+ณ ฌย	= วิช-ชย	พัด, โบก [มาน. พิชฺยมาโน]
อติ-มาน	+ณ ฌย	= อติมาน	อติมานย เย่อหยิ่ง, จองหอง
นฏ	+ณ ฌย	= นฏ-ณฺย	เพื่อนรำ [ต. นจฺใจ นฏฺโฏ] (ณฺุ นฏฺโฏโก-กา)
นจจ	+อ	= นจจ	เพื่อนรำ
วิ-ลส	+อ	= วิลส	สวยงาม, เยื่องกราย, กรีดกราย
สุภ	+อ	= โสภ	งาม, สว่าง, รุ่งเรือง; เบียดเบียน (ณฺ นครโสภณฺี ยุ นครโสภนา (อิตฺถิ))
ปุปฺพ	+อ	= ปุปฺพ	บาน (อ ปุปฺพ)
สํ-จิต	+ณ ฌย	= เจเต-ตย	ซื้อขาย; อุตสาหะ, พยายาม; แกล้ง (ภาษา เก่า), จงใจ, เจตนา [ตฺ. สณฺจิจจ] (ณฺุ เจตาปโก ยุ เจตนา เจตาปนํ)
ลิส	+ย	= ลิสส	เหลือ [วัต. อวลิสฺสติ ต. อวลิสฺสุ]
อุ-หท	+อ	= อุหท	ถ่ายอุจจาระรด
อุ-มิห	+อ	= อุมิห	ถ่ายปัสสาวะรด